

Op te bergen
in de band van
4 oktober 2006

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

gehouden op 20 september 2006

INHOUD

Opening	4
Mededelingen	4
Vaststelling van de agenda	4
Verslag vergadering van 28 juni 2006 en lijst van toezeggingen	4
Ingekomen stukken	5
Rondvraag	5
IPO-aangelegenheden	7
Concept-Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Drentsche Aa	7
Notitie D66 "Zuinig op Drenthe"	17
Voortgangsrapportages Leader+-programma's Drenthe 2000-2005	21
Statenstuk 2006-240; Delegatie operationeel grondwaterbeheer	22
Eindverslag Klankbordgroep Wet Ammoniak en Veehouderij	23
Statenstuk 2006-242; Subsidieverordening stedelijke ontwikkeling	25
Voortgangsrapportage "aanjaagteam" wonen, welzijn en zorg	26
Procedurevoorstel van de fractie van GroenLinks inzake het opgestelde Rapport Toekomst- perspectieven voor de bevolking van Drenthe	27
Overdracht N34 De Punt-Drents/Overijsselse grens	29
Sluiting	30
Toezegging: geen	
Bijlage	

STATENCOMMISSIE OMGEVINGSBELEID

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid, gehouden op 20 september 2006 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

H.P.K.M. Looman (voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
A. Haar (D66)
J. Haikens (VVD)
J. Heetebrij (ChristenUnie)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
A. Huizing (PvdA)
B. Janssen (CDA)
C.D. de Jong (Fractie De Jong)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
C.H. Kloos (DrentsBelang)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
E. Olij (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
B. Popken (OPD)
J. Slagter (PvdA)
K.H. Smidt (VVD)
M.J. Smit (D66)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
M.P. Turksma (PvdA)
mevrouw S. van de Vijver-Geitz (PvdA)
J.B. Wassink (GroenLinks)
Th. J. Wijbenga (CDA)

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
J. Pijlman (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig :

G. Wieringa (Drents Belang)
H.R. Hornstra (PvdA)
H. Weggemans (PvdA, gedeputeerde)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering. De voorzitter verklaart zijn aanwezigheid. De echte voorzitter heeft zijn ontslag ingediend. PS is nog niet bijeen geweest om een nieuwe voorzitter te kiezen. Aangezien de vervangingsregeling er in voorziet dat een ander presidiumlid de vergadering voorziet is de heer Looman vandaag de voorzitter. Daarnaast is er een andere commissiegriffier. De heer Pijlman is vanuit de provincie Overijssel gedetacheerd.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de heer Hornstra en gedeputeerde Weggemans verhinderd zijn.

Mevrouw KLIP merkt op dat zij met een voorstel met betrekking tot Energiek Noord-Nederland komt, dat in het verlengde ligt van Grounds for Change. Aan dit laatste project is deze provincie samen met de provincies Groningen, Friesland en een aantal andere partners verbonden geweest om te laten zien dat energie een medeordenend principe zou moeten zijn bij de ruimtelijke ordening. Dat project is afgerond en gepresenteerd op de International Gas Union-conferentie die afgelopen zomer in Amsterdam heeft plaatsgevonden. Die presentatie was prachtig, is van een ringband voorzien en dus raadpleegbaar. Het leek haar zonde om daar verder niets mee te doen en het voorstel is om een presentatie te verzorgen over het project Grounds for Change, samen met de staten van Friesland en Groningen. Zij vraagt de commissie of deze met de conferentie Energiek Noord Nederland instemt. Indien dat het geval is, zal dit worden georganiseerd.

De VOORZITTER stelt voor deze conferentie in de ochtend van 13 december 2006 te houden.

De COMMISSIE stemt hiermee in.

De VOORZITTER merkt voorts op dat op 22 september 2006 het symposium plaatsvindt over de superbus in Almere. Er wordt geïnventariseerd of er belangstelling is voor gezamenlijk vervoer en als dat er is dan dienen statenleden zich te melden bij de heer Lanting.

Mevrouw STOEL dankt de commissie voor de aandacht, attenties en de prachtige bloemen die zij mocht ontvangen tijdens haar afwezigheid vóór de vakantie.

3. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform ontwerp goedgekeurd en vastgesteld.

4. Verslag vergadering van 28 juni 2006 en lijst van toezeggingen

Mevrouw EDELENBOSCH merkt op dat op de laatste pagina staat dat zij heeft toegezegd in september met een projectvoorstel te zullen komen over instrumenten. Zij verwijst in dat verband naar de discussie die de vorige vergadering heeft plaatsgevonden en die staat op pagina 19 tot en met pagina 22 van het verslag. Daaruit blijkt dat zij die toezegging niet heeft gedaan. Inmiddels is aan de commissie een pakket toegestuurd met instrumenten die zijn te gebruiken en het onderzoek is al door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gedaan. Na de discussie in de vorige vergadering is in de eerste collegevergadering het projectvoorstel van de Milieufederatie geaccordeerd en daarna is de Milieufederatie er gelijk mee aan het werk gegaan. De toezegging op de achterpagina wil zij dus geschrappt zien.

De COMMISSIE stemt hiermee in.

Het verslag wordt met inachtneming van het vorenstaande goedgekeurd en vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

De heer POPKEN merkt met betrekking tot ingekomen stuk A6 over de stand van zaken van het Afvalbeleid diepe ondergrond op dat hij akkoord gaat met de procedure en de ingenomen standpunten. Hij ziet met belangstelling het vervolg tegemoet.

Mevrouw VAN DE VIJVER merkt met betrekking tot ingekomen stuk A2, de Eindrapportage project Water4all, dat aangeboden wordt om een presentatie over dit onderwerp te verzorgen. Haar fractie wil graag gebruik maken van de mogelijkheid om die presentatie te krijgen.

De VOORZITTER constateert dat de commissie geen behoefte heeft aan de voorgestelde presentatie en suggereert een presentatie voor de PvdA-fractie.

Mevrouw KLIP antwoordt bereid te zijn die presentatie te geven.

De heer PETERS merkt op dat B2 gaat over de brief van een advocatenkantoor met betrekking tot de algenproblematiek in de Rietplas in Woonpark Sandur in Drenthe. Hij gaat akkoord met het voorstel dit door het college te laten afhandelen, maar wil graag een afschrift van die beantwoording hebben. In die brief van het advocatenkantoor worden de staten namelijk ook beticht van het niet naar behoren uitvoeren van hun taken.

De VOORZITTER neemt aan dat het college bereid is een afschrift van de beantwoording aan de commissie te sturen.

De heer SLAGTER vraagt of ingekomen stuk A5, een brief aan de minister van Verkeer en Waterstaat over decentralisatie van de contractsector, kan worden geagendeerd als onderwerp voor de agenda van de volgende commissie vergadering.

De VOORZITTER merkt op dat dit stuk terugkomt als agendapunt op de agenda van de volgende commissievergadering. De ingekomen stukken worden conform het voorstel afgedaan.

6. Rondvraag

Mevrouw VAN DE VIJVER merkt op dat in de zomer de minister de Milieukwaliteit Energieproductie (MEP)-subsidies plotseling heeft stopgezet. Inmiddels heeft de kamer de minister min of meer gedwongen een soort van overgangsregeling te treffen, waarbij er bedragen zijn genoemd die daarvoor beschikbaar zijn. In welke mate komt dit tegemoet aan de investeringen die in deze provincie al zijn gedaan? Blijven er nog veel probleemsituaties over of is hiermee het merendeel van de problemen opgelost?

Spreekster heeft het persbericht gezien over het onderzoek naar CO₂-opslag in de bodem en daarin wordt de link gelegd naar de provinciale opgave om de uitstoot in 2010 terug te brengen met 500 kiloton en het feit dat de provincie het niet haalt omdat er 750 kiloton per jaar extra wordt uitgestoten als de Nederlandse Aardoliemaatschappij (NAM) de oliewinning nabij Schoonebeek weer oppakt. Het lijkt erop dat de provincie dit wel prima vindt, want in plaats van dat ernaar wordt gestreefd CO₂-uitstoot terug te dringen, wordt het in de bodem gestopt en lijkt het probleem opgelost. Spreekster neemt aan dat dat niet het geval is. Zij vraagt het college om een reactie hierop.

De heer POPKEN sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Van de Vijver. Hij kan zich voorstellen dat de gedeputeerde uit kwaadheid die brief naar het ministerie heeft gestuurd. Hij is blij dat zij deze actie heeft ondernomen en ondersteunt dit gaarne. De LTO Noord-Nederland heeft inmiddels daarover ook een

brief aan de minister gestuurd. Allerlei krachten worden in het leven geroepen om die regeling, die toch al veel verwachtingen had en mensen gemotiveerd maakte om andere vormen van energiebronnen te benutten, af te breken. Hij steunt de gedeputeerde hierin en is benieuwd hoe de reacties tot nu toe zijn.

Mevrouw KLIP antwoordt dat zij niet de exacte cijfers in haar hoofd heeft, maar wel redelijk globaal. De MEP-subsidies zijn afgeschaft en dat heeft veel commotie opgeleverd. De vier noordelijke provincies hebben zich in het verband van Energy Valley tot de minister gericht en namens de vier colleges een brief gestuurd. Na discussies in de Tweede Kamer zijn er twee regelingen door minister Wijn toegezegd, te weten een tegemoetkomingsregeling van €270 miljoen en een schadeloosstellingsregeling van €70 miljoen. Dat is toegezegd, maar is nog niet formeel bekrachtigd. Inmiddels is er wel weer van alles gebeurd en is opnieuw door de vier noordelijke provincies een schrijven opgesteld aan minister Wijn met een aantal punten daarin. Op biomassagebied zijn er in Drenthe ruim 100 initiatieven en als achttien van die initiatieven tien jaar draaien (de MEP-subsidie wordt verstrekt in een periode van tien jaar) dan is al een groot deel van die €270 miljoen opgesoupeerd, laat staan dat dit nog voor andere initiatieven in Noord-Nederland kan gelden of voor initiatieven elders in het land. Die €270 miljoen is dan ook bij lange na niet voldoende. Voor het bedrag van €70 miljoen schadeloosstelling geldt het principe van wie het eerst komt, die het eerst maakt. In dat geval wordt €70 miljoen uitgegeven aan het betalen van rekeningen, maar die gestarte initiatieven komen dan nog steeds niet van de grond omdat dit bedrag niet wordt uitgegeven aan daadwerkelijk functionerende projecten op het gebied van groene energie. Door Groningen is ook namens de drie andere colleges een brief aan de minister gecomponeerd die nu langs haar collega's circuleert. In die brief wordt opnieuw bezwaar gemaakt omdat dit gewoon geen effectieve tegemoetkoming is. Bovendien zit hier nog eens achter dat het de bedoeling van de subsidieregeling is om een gunstig en betrouwbaar investeringsklimaat te vestigen en dat gebeurt niet door deze regelingen. Tevens roepen de noordelijke provincies op om als er een nieuwe regeling komt, deze houdbaarder en gestructureerder vorm te geven. Bovendien is er een petitie opgesteld en morgen gaat een bestuurlijke delegatie uit het noorden, samen met vertegenwoordigers van de LTO, evenals de VNO/NCW, de petitie aanbieden aan de voorzitter van de Commissie Economische Zaken van de Tweede Kamer. Het Noorden blijft op dit punt dus actie voeren.

Ten aanzien van de energie- en CO₂-opslag merkt zij op dat dit twee verschillende trajecten zijn, maar er kan ook een verband tussen worden gelegd. Het onderzoek naar de CO₂-opslag is al aangekondigd in de Energienota. TNO heeft een onderzoek gedaan naar de bodem in Drenthe, maar dat had ook te maken met de warmwaterlagen in de bodem, evenals met de mogelijkheden die lege gasvelden in de toekomst zouden kunnen bieden voor opslag. Dat was een eerste onderzoek en er is natuurlijk een veel groter onderzoek nodig. Er heeft zich nu een groep gevormd van een aantal provincies en bedrijven, zoals de NAM. De provincie Drenthe is daarin de initiatiefnemer en de NAM is de trekker bij het aanbesteden van onderzoeken. Voordat het zover is moeten er namelijk ongelooflijk veel gegevens op tafel komen. Zo is bekend dat opslag in zee al veel langer plaatsvindt, maar het brengt ook veel risico's met zich mee. Het bijzondere aan het onderzoek is wel dat het wereldwijd de allereerste onderzoeken zijn die zijn gericht op opslag op land en vooral voor de NAM is de kennisontwikkeling die aan dit project is verbonden heel interessant. Dit kan niet zonder meer één op één worden verbonden met de mogelijke herstart van de oliewinning in Schoonebeek. De manier waarop via een warmtekrachtcentrale stoom wordt gemaakt gebeurt 25% milieuvriendelijker dan volgens de oude methode het geval was. Als het zou worden gedaan zoals het altijd het geval was, zou er dus nog 25% meer CO₂ in de lucht komen. Niettemin is het ongelooflijk veel en het college heeft daar met de NAM uitvoering over gesproken. Het is alleen op dit moment met de huidige techniek ongelooflijk moeilijk om CO₂ af te vangen. Hoewel het niet een op een met elkaar moet worden verbonden, waardeert spreekster het enorm dat de NAM zich maatschappelijk betrokken voelt en maatschappelijk wil ondernemen, zodat zij full-swing participeren in dat onderzoek. Dat heeft wel enig praten gekost en zoalng spreekster gedeputeerde is, is zij al in gesprek met de NAM over allerlei aspecten van energie binnen deze provincie. Het is niet zo dat als de NAM volgend jaar zou besluiten om definitief door te gaan met oliewinning, de CO₂ in de grond kan worden gestopt en bovendien is dat dan nog een tijdelijke oplossing.

7. IPO-aangelegenheden

Er is niemand die het woord wenst te voeren over IPO-aangelegenheden.

8. Brief van gedeputeerde staten van 8 juni 2006, kenmerk 22/5.18/2006006875, Concept-Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap Drentsche Aa

De heer BRINK spreekt in namens LTO Noord. Het Drentsche Aa-gebied is gezien vanuit het economisch landbouwperspectief, een uitdaging voor ondernemers. Zij moeten zich handhaven in een gebied waarin de druk van andere functies enorm is. Met toekenning van het stempel "Nationaal Landschap" wordt die druk nog weer eens vergroot. Hiermee vormt dit stempel een bedreiging die naar zijn overtuiging niet wordt goedge maakt door de eventuele positieve aspecten die het stempel met zich meebrengt. De belangrijkste drijfveer om een nationaal landschap in te stellen is het feit dat hier middelen voor beschikbaar kunnen worden gesteld en worden ingezet bij projecten voor landschap en cultuurhistorie. Afgezien van de mogelijkheid om een project dat gaat over landschappelijke inpassing van agrarische gebouwen, komt er van de € 1,2 miljoen geen cent extra terecht bij de agrarische bedrijven. Kijkend naar verhoudingen tussen ambities en beschikbare middelen ligt het naar zijn mening in de rede dat de voorgestelde begrenzing moet worden heroverwogen. Dat betekent dat moet worden gekozen voor een begrenzing die aansluit bij de grenzen van het nationaal park en op kaart 10 van het Provinciaal omgevingsplan (POP) II met daarop het cultuurhistorische gaafheden, die zich kenmerken door kleinschaligheid en als kernkwaliteit in de Nota Ruimte wordt genoemd. Het moge duidelijk zijn dat hij ernstig bezorgd is over het stempel "Nationaal Landschap" aangezien dit nu of later beperkingen met zich mee kan brengen voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven. Het POP mag dan uitgangspunt zijn, maar het stempel "Nationaal Landschap" zal zijn doorwerking in het beleid hebben. Dat dit geen fictie is blijkt uit de brief die de gemeente Aa en Hunze op 26 juni 2006 naar het college heeft gestuurd. In die brief staat dat de gemeente er in het algemeen vanuit gaat dat de status "Nationaal Landschap" geen nieuw ruimtelijk beleid met zich meebrengt, maar juist nieuwe kansen biedt voor uitvoering van projecten en dat de aanwijzing van het nationaal landschap toch mede de ontwikkeling van het gebied zal gaan bepalen. Tevens staat in de brief dat vaststelling van dit uitvoeringsprogramma in combinatie met uiteindelijke begrenzing betekent dat bij het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan overeenkomstig uitgangspunten zwaar zullen moeten worden meegewogen.

Het moge duidelijk zijn dat het predikaat "Nationaal Landschap" de agrarische sector bij het volgende bestemmingsplan voor de voeten gaat lopen en op termijn extra beperkingen op zal leveren. Alles overziend vindt spreker dat met de besluitvorming op dit punt het landbouwkundig belang op twee manieren moet doorklinken. Om de negatieve impact van het stempel "Nationaal Landschap" voor de landbouwsector te beperken, de schaarse middelen geconcentreerd in te zetten en desondanks tegemoet te komen aan de afspraken in de Nota Ruimte, zal het grensgebied gelegd moeten worden bij die van het Nationaal Park Drentsche Aa, ook wel het beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa genoemd. Daarboven zou het goed zijn om in de beleidsvorming voor het Drentsche Aa-gebied weer meer te doen om de continuïteit van de agrarische bedrijven te waarborgen en de agrarische bedrijvigheid voor het cultuurlandschap te behouden.

De heer SMIT merkt op dat in de brief van LTO Noord op de tweede pagina staat dat de LTO het uitvoeringsprogramma evenals de beoogde begrenzingen heeft besproken met landbouwers in het Drentsche Aa-gebied. Is dat in het hele Drentsche Aa-gebied? Uit die consultatie bleek dat de aanwezigen unaniem waren in hun stellingname. Hoeveel mensen waren dat?

De heer BRINK antwoordt dat de aanwezigen unaniem waren in de stellingname dat zij hier niet op zitten te wachten en dat er al genoeg beperkingen zijn. Dat was een duidelijk signaal voor spreker. Bij die bijeenkomst was overigens de provincie aanwezig.

De heer KLOOS merkt op op 8 september 2006 een brief te hebben gekregen van NLTO Noord, Afdeling Midden-Drenthe. Daarin staat dat er in totaal geen communicatie is geweest met het gebied. Dat bevreemdt spreker, want eerst moeten alle betrokkenen nog worden gehoord en dat leidt tot een concept-stuk zoals het nu voorligt. Klopt het dat Midden-Drenthe totaal niet is gekend of gehoord?

De heer BRINK antwoordt dat de discussie over de begrenzing al een tijdje gaande is en de LTO verkeerde in de veronderstelling dat de grens niet zo groot zal worden als nu. Het klopt dat in het zuidelijkste deel van het gebied de boeren niet zijn geconsulteerd en betrokken bij de beraadslagingen en overwegingen omdat het niet in de rede lag dat die grens zo groot zou worden. Er is door boeren in de zuidelijkste punt overleg geweest met Staatsbosbeheer en daarbij is zelfs geprobeerd om afspraken te maken over de begrenzing. Hij heeft nooit kunnen begrijpen dat de begrenzing zo royaal is neergelegd, maar nu wordt gezegd dat het een vage grens is en dat het ook minder zou kunnen zijn. Hij vindt echter dat de grens van het nationaal park helder moet zijn en dat geldt ook hiervoor. Er moet niet worden gegaan buiten het nationaal park, dat redelijk omljnd is. Wat de landbouwsector pijn heeft gedaan is dat andere economische kernen er wel uit zijn gelaten, zoals bij de aansluiting van de N33 op de A28, Gieten en De Haar. In die zin voelt de landbouw zich wat tekort gedaan, aangezien de landbouw een economische activiteit op het platteland is. Zo maakt hij zich zorgen over de kans dat er straks bijvoorbeeld geen landbouw meer overblijft in het Drentsche Aa-gebied. Alles moet worden aangegrepen om de landbouwsector zoveel mogelijk te helpen, want de vogel- en habitatrichtlijn (VHR) rust straks ook op dit gebied en dat geeft ook beperkingen. Op die VHR heeft de landbouw en de provincie geen invloed, maar op die zaken waar de staten wel invloed hebben, zouden de gevolgen zo klein mogelijk moeten zijn.

De heer KLOOS wijst erop dat de betrokken agrariërs en de Afdeling Midden van LTO Noord dus nooit zijn betrokken bij het overleg over het nationaal landschap.

De heer VAN DER KLIPPE spreekt namens de LTO-afdelingen Smilde, Beilen en Westerbork. Op 18 september 2006 heeft LTO Smilde, Beilen en Westerbork een brief verzonden aan het college en daarin is grote bezorgdheid uitgesproken over het voorgestelde plan met betrekking tot het Nationaal Landschap Drentsche Aa. De agrariërs in het gebied hebben ontwikkelingsruimte nodig om economisch te kunnen overleven. De landelijke overheid geeft aan dat volgend jaar alle Nederlanders er twee procent op vooruit gaan in koopkracht. Hij mag toch ook van de provincie Drenthe verwachten dat dit ook wordt gerealiseerd voor de agrariërs in deze provincie? Juist provinciale plannen blijken voor agrariërs vaak nieuwe beperkingen op te roepen. Het voorgestelde plan Nationaal Landschap Drentsche Aa kan in de toekomst zorgen voor nog meer beperkingen voor de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden. Er wordt in het plan ook nergens gegarandeerd dat dit niet het geval is. De leefbaarheid op het platteland wordt voor de agrariërs met dit plan niet verbeterd, maar juist onderuit gehaald. De provincie heeft het plan in het geheel niet met de LTO-afdelingen besproken en de inbreng van LTO is niet gevraagd. Pas toen het plan klaar was ontdekte hij dat het plan veel agrariërs in de LTO-afdelingen gaat raken. De betreffende agrariërs vallen niet eens in het stroomgebied Drentsche Aa, maar juist in het stroomgebied Reest en Wieden. Via het overleg van POC/Commissie Landelijk Gebied (CLG) heeft de LTO zijn argumenten ingebracht om het plan nog ten goede bij te stellen. Hij begrijpt niet dat de plannenmakers desondanks halsstarrig doorgaan met dit plan en de agrarische belangen en de leefbaarheid op het platteland op deze wijze minachten. Zo ga je toch niet met elkaar om? Hij doet een beroep op de statenleden om dit plan alsnog aan te passen naar de wensen van de agrariërs. Mocht dit lukken, dan moet het plan naar de prullenbak worden verwezen, want met alleen al een Nationaal Park Drentsche Aa in deze provincie is er geen behoefte meer aan een extra nationaal landschap Drentsche Aa. Welke overbodige regelgeving heeft de provincie de afgelopen jaren overigens al afgeschaft ten gunste van de boeren? Hij vraagt om de komende jaren geen plannen te maken maar in alle commissievergaderingen een agendapunt op te voeren om onnodige regelgeving zo spoedig mogelijk af te schaffen en bestaande en half ontwikkelde plannen daarop aan te passen. Het plan Nationaal Landschap Drentsche Aa biedt de staten daarvoor een unieke eerste kans.

De heer WIJBENGA heeft in de brief van LTO Smilde, Beilen en Westerbork gelezen dat in de verdere beleidsvorming nog meer moet worden gedaan voor agrarische ondernemers. Wat zou dat moeten zijn?

De heer VAN DER KLIPPE antwoordt dat door de agrariërs wordt voorgesteld om het gebied te beperken tot een klein gebied en dat de eventuele financiële middelen die nog beschikbaar zijn geconcentreerd worden op die boeren die daar mee te maken krijgen.

De heer WASSINK heeft begrepen dat de vaststelling van het uitvoeringsprogramma een bevoegdheid van het college is en nu wordt er om de opvatting van de commissie gevraagd, aangezien deze door het college serieus wordt genomen, net als de opvattingen van andere sprekers en van mensen die nog gehoord gaan worden. Wat dat betreft snapt hij de inspraakreacties niet zo goed, want in zijn beleving is er nog voldoende gelegenheid om hier wat van te vinden. Het is nog steeds een concept en de definitieve vaststelling volgt op een later moment en niet zoals in het stuk staat medio 2006. Hij kan zich goed vinden in wat hier op papier staat en de marsroute die wordt aangekondigd en dat geldt ook voor de beschreven grenzen. Hij kan zich best voorstellen dat daarover wordt gediscussieerd, maar van de sprekers heeft hij geen goede argumenten gehoord om het anders te doen. Van de sprekers heeft hij een wat eenzijdige benadering gehoord die erop neerkomt dat zij er eigenlijk niets mee te maken willen hebben. Op de weg naar deze vergadering is spreker met de auto dwars door het nationaal park heen gereden en dat brengt hem tot het besef dat dit geen reservaat is, maar dat er volop in wordt geleefd. Landbouw is daarin ook heel bepalend voor het aangezicht van het landschap, maar vooral is te zien dat het een gebied is dat de bescherming meer dan waard is. Het is een uniek stroomdallandschap en over dat laatste gaat het vooral. In het stuk wordt dan aangekondigd dat er dingen worden georganiseerd zoals dat tot nu toe is gegaan en dan is er een hoofdrol weggelegd voor een overlegorgaan. In dat overlegorgaan is ook de LTO vertegenwoordigd, dus de LTO kan zijn invloed daar goed laten gelden. In het stuk leest hij alleen maar dat er veel ruimte is voor de landbouw en dat er wordt gewerkt aan het passend maken van de landschapsvisie voor de landbouw. Hij vindt het wat kort door de bocht om eenzijdig in het belang van de landbouw dingen te gaan veranderen. Het is een gebied met meerdere functies waaraan veel mensen plezier beleven en daar is ook rekening mee te houden. Er is alle ruimte om de suggesties van de heren Fonk en Lanting bij de verdere plannenmakerij mee te nemen.

De heer POPKEN merkt op dat dit nu eenmaal een nationaal landschap is, dus daar moet hij mee leven. Het is nu aan de provincie om de inrichting daarvan en verdere zaken te regelen. Hij kan in grote lijnen leven met de beschrijving van het voorlopige programma. Er is wel wat commotie ontstaan over de begrenzing en als hij dan constateert dat bepaalde onderdelen waarvan hij dacht dat zij binnen de begrenzing zouden liggen, erbuiten zijn gelaten, dan is het logisch dat die commotie is ontstaan. Daarnaast is er het ingekomen stuk B9 van LTO Noord waarin een aantal reacties is verwoord en hij wil het college meegeven die reacties mee te nemen in de uiteindelijke besluitvorming.

De heer SMIT merkt op met betrekking tot de begrenzing dat de oostrand van Assen de westrand van het nationaal park vormt en deze loopt vanuit het noorden gezien via het Noord-Willemskanaal. Zou het niet logischer zijn het Havenkanaal te volgen en vervolgens naar het zuiden te gaan naar de rand van de bebouwde kom van Assen? Dit zegt spreker omdat dit gebied hydrologisch een grote impact heeft op het Drentsche Aa-gebied.

Terecht wordt in het uitvoeringsprogramma gesteld dat de landbouw een belangrijke drager is van dit cultuurlandschap, maar als spreker kijkt naar de mogelijkheden van het agrarisch natuurbeheer in het Drentsche Aa-gebied dan constateert spreker op een aantal punten dat het in een impasse zit. Dat heeft twee oorzaken, namelijk het ontbreken van rechtszekerheid voor boeren die grond pachten van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer zegt dat het op dit moment niet mogelijk is om een langjarige grondgebruiksovereenkomst te sluiten en dat betekent dat per twee jaar contracten worden gesloten en dat bedrijven geen rechtszekerheid hebben. Het tweede punt is de financiering van het agrarisch natuurbeheer. Op de gronden die via Staatsbosbeheer aan de landbouw worden verpacht kunnen de boeren

geen gebruik maken van het programmabeheer en dat betekent dat er voor hen geen financiën aanwezig zijn om een vergoeding te krijgen voor agrarisch natuurbeheer. Dit heeft spreker met Staatsbosbeheer besproken en Staatsbosbeheer onderschrijft die conclusie ook. Het is dan ook heel belangrijk indien de gedeputeerde vanuit de regierol die de provincie heeft een initiatief neemt om op korte termijn uit deze impasse te komen.

De heer SMIDT heeft gekeken hoe dit conceptuitvoeringsprogramma valt in het al vastgestelde beleid zoals dat in POP II staat. Er wordt uitvoerig betoogd dat dit nationaal landschap binnen het POP past, maar vreemd is bijvoorbeeld wel de positie van Rolde. Rolde ligt er middenin en in nationale landschappen geldt dat het migratiesaldo nul moet zijn, terwijl in het POP staat dat Rolde een woningbouwopgave heeft voor opvang van de eigen bevolking, maar dat dit moet worden gezien in samenhang met de ontwikkeling van de werkgelegenheid. Een nieuwe ontwikkeling rondom Rolde zoals Mariënkamp, dat wordt beschouwd als een soort pijplijnproject, kan doorgaan. Dat klinkt alsof dat niet mogelijk zou zijn geweest als dat plan er nu nog niet was, maar pas zou worden vastgesteld na het nationaal landschap. Is het werkelijk zo dat met de aanwijzing van het nationaal landschap het POP-beleid onaangetast blijft? Er wordt ook gezegd dat er een aantrekkelijk woonklimaat in dat gebied ontstaat, maar zoals bij veel aantrekkelijke gebieden is er sprake van verdringing. Nieuwkomers met meer financiële middelen duwen lokaal gebonden bevolking in feite het gebied uit. Dat is een zorg van spreker. Hoe kijkt het college daar tegenaan? In het stuk wordt betoogd dat de landbouw maar ook de recreatie belangrijke economische dragers zijn en van belang zijn voor het beheer en de leefbaarheid in het gebied. Er worden in het stuk nogal wat lippendiensten bewezen aan beide sectoren en er wordt geschetst dat er ontwikkelingen mogelijk zijn, maar die praktische invulling is toch wel lastig. Er is zojuist ook nog een catalogus groene en blauwe diensten verschenen waarvan de omvang hoofdzakelijk wordt bepaald door wat er niet onder valt. Wat zijn nu werkelijk die kansen zoals die worden geschetst in de praktijk waard? Hij refereert aan de problematiek in het groene hart, want ook daar is gezegd dat de landbouw in het gebied moest worden gehouden omdat het de enige functie was die die andere functies buiten de deur houdt. Daar is ook een heel traject van noodgrepen te zien om daar nog landbouw in stand te houden en het lijkt niet te lukken. Het spijt spreker zeer als met dit nationaal landschap dezelfde kant wordt opgegaan. Wat zijn de reële mogelijkheden voor zowel landbouw als recreatie in dit gebied?

Sporen de ambitie en de financiële middelen wel? De Raad voor het Landelijk Gebied heeft een keer becijferd dat op grond van wat er aan beleidsambities is neergelegd voor de nationale landschappen er per jaar zo'n € 250 miljoen nodig zou zijn om die ambities te verwezenlijken, terwijl het Rijk maar met € 25 miljoen komt. Het risico bestaat dat er wel aanvullende eisen worden gesteld aan de bewoners en gebruikers van dat gebied, zoals bouwvormen en inpassing, terwijl het beeld dat er qua financiering op dit gebied een plus zit, wat mager wordt. Bovendien had spreker ten tijde van het moment dat het beleidsinstrument nationaal landschap in de markt werd gezet een behoorlijk positiever indruk van de geldmiddelen die daarmee gemoeid zouden gaan. Spreker is daar behoorlijk in teleurgesteld over. Hoe is het bedrag dat nu wordt genoemd samengesteld? Heeft dat een relatie met de omvang of betekent het dat als het park kleiner wordt gemaakt er in een kleiner gebied meer gedaan kan worden? Ten aanzien van de toetsing van dit plan kan het voorlopig worden getoetst aan het eigen beleid, maar zoals de insprekers ook al hebben aangegeven is de vraag wat de lokale bevolking ervan vindt en of er draagvlak is. Eigenlijk is dit een slecht begin, want het roept meteen weerstand op. Is het goed uitgelegd aan de mensen, zijn zij betrokken bij de besluitvorming? Er schijnt een brief te zijn van de gemeente Aa en Hunze die de staten niet kennen. De reactie van de landbouw is dan binnengekomen, maar hoe denken ondernemers en bewoners in het gebied erover? Het is lastig om nu een positief advies te geven voor het nationaal landschap in deze omvang, terwijl uiteindelijk bij de uitwerking in het POP wel die geluiden mee moeten worden genomen. Kunnen de staten op basis daarvan nog terugkomen op dit advies? Dat is toch een wat lastige figuur. Ook de wijze waarop dit in de markt wordt gezet en het moment waarop nu dit advies wordt gevraagd komt ongelukkig uit, want hij had liever eerst alle reacties van betrokkenen gezien teneinde ze te beoordelen en vandaar dat spreker meent dat dit stuk nog niet rijp is voor een advies.

De heer WIJBENGA merkt op dat het hier om een zeer waardevol gebied gaat dat als één van de twee gebieden in Nederland ooit eens vier sterren heeft gekregen en in Kiek op Drenthe scoort het gebied ook heel hoog. Vanmorgen heeft hij het ook kunnen zien en dat vormt alle reden om op een goede en omzichtige manier met dit gebied om te gaan. Er worden enerzijds maatregelen genomen om de bezoekers van het gebied te gerieven op alle mogelijke manieren, maar vandaag gaat het over de mensen die daar wonen en er hun brood proberen te verdienen. Op dat moment krijgt hij toch een wat ongemakkelijk gevoel. Het draait weer om de communicatie met de bewoners en in het verleden zijn er ook allerlei voorbeelden van dat er commotie ontstaat, zoals destijds in de omgeving van het Drents-Friese Wold en waar op een gegeven moment moest worden vastgesteld dat er geen draagvlak was bij de bevolking en dan is het heel lastig plannen uit te voeren. Graag hoort hij daar van het college nog een reactie op en wil hij weten wat het college aan de communicatie wil doen. Ten aanzien van de begrenzing merkt hij op dat hij uit de brief van LTO Midden-Drenthe opmaakt dat er een grens wordt voorgesteld die gelijk is aan de grens van het waterschap. Dat lijkt spreker bij de Drentsche Aa, een stroomgebied, een heel voor de hand liggende grens en daar waar op andere plekken om andere redenen een wijziging in de grens kan worden aangebracht is dat hier ook mogelijk. Bovendien heeft het tot gevolg dat middelen veel geconcentreerder kunnen worden ingezet. Een tijd geleden is er een symposium georganiseerd door de Milieufederatie over groene en blauwe diensten door de agrarische sector. Velen zijn daar geweest en de aanwezigen daar zagen voor Drenthe allerlei goede mogelijkheden, maar die dingen komen niet vanzelf. Leent dit gebied zich er nu niet bij uitstek voor om, ondanks alle beperkingen die in de catalogus zitten, de provincie vanuit de regiefunctie met alle partijen te laten kijken welke mogelijkheden er voor de agrarische sector liggen op het punt van deze diensten? Hij vraagt of het college mee wil gaan met die suggestie. Hij heeft geprobeerd om de spreadsheets die bij het conceptuitvoeringsprogramma zitten te lezen en hij komt allerlei zaken tegen over het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Hij vraagt om, wanneer dit plan doorgaat, een deel van de ILG-gelden al kan worden geoormerkt, zodat de staten daar straks niet meer vrijelijk over kunnen beschikken. Hoe ver gaat het vaststellen van dit plan als het gaat om mogelijke andere toepassingen van de ILG-middelen?

De heer BAAS heeft waardering voor dit conceptuitvoeringsprogramma, want het is een ingewikkeld proces in een heel uniek en waardevol gebied waarvan er slechts twee in Nederland zijn. Het is terecht dat er veel aandacht aan wordt gegeven en dat er veel inspanningen voor worden getroost. Dat er sprake moet zijn van een integrale benadering lijkt spreker juist, maar het gevaar van die benadering is ook dat er allerlei spanningsvelden zijn tussen natuurwaarden, recreatie en landbouw. Van het één een beetje meer betekent al gauw van het ander een beetje minder en daarom is dit een proces dat met grote zorgvuldigheid moet worden uitgevoerd. Ook in de communicatieve sfeer is dit nodig. Op dit punt heeft hij ook de heren van de LTO aangehoord en het kan altijd beter met de communicatie. Indien de LTO heel nadrukkelijk in dat overlegorgaan aanwezig is, dan vraagt hij zich af hoe die betrokkenheid van de LTO dan is geweest. Is de LTO er niet bij geweest? Er zijn toch mogelijkheden genoeg om hierin te participeren? Aan de ene kant dient er voortvarend aan te worden gewerkt, maar daarnaast moet er ook veel aandacht zijn voor het creëren van draagvlak van onderop en het overleg met de partners daarin. In het vervolg wil hij dit heel sterk benadrukken, want in wezen moet de echte uitvoering nog beginnen. Hij heeft ook wat twijfels over de begrenzing hier een daar, want bij vooral de Hondsrug en de zuidkant van het gebied zoals het nu op de kaart is ingetekend zijn de lijnen wel heel erg ver om het stroomgebied heen getekend. Het lijkt spreker goed om daar nog eens naar te kijken. De argumentatie is op zich goed, maar de argumentatie om de Hondsrug erbij te betrekken vindt spreker nogal dun. Hij zou dit graag wat steviger onderbouwd willen zien dan met enkel de opmerking dat dit in één oogopslag op de kaart is te zien. Het kan sprekers onkunde zijn, maar hij zag dit niet zo heel erg duidelijk. Het stuk geeft hoge pretenties weer, zoals het geven van perspectief aan jonge boeren en hij heeft iets gelezen over het innovatief toerisme. Dat stuk was van een bevelgenheid waarvan spreker vond dat er nogal wat genoemd werd. Het is dan ook oppassen dat het niet van stroomdal naar droomdal naar tranendal wordt. De pretenties moeten wel waargemaakt kunnen worden.

Mevrouw VAN DE VIJVER merkt over de status van het stuk op dat het haar wordt aangeboden met een brief waarin staat dat het vaststellen van het uitvoeringsprogramma een bevoegdheid is van het college, maar het college wil graag het standpunt van de commissie vernemen. Nu is dat wat lastig, want de commissie heeft niet echt een standpunt en kan daar ook niet echt over stemmen. Zij wil echter wel zeggen wat zij ervan vindt en indien er hetzelfde mee wordt gedaan als met de Energienota, dan is zij daar zeer tevreden mee. Zij ziet dit dus graag in een of andere vorm nog eens terug en zij hoort dan ook graag wat het resultaat is van de bespreking van dit stuk in allerlei andere overlegorganen als PCO en het overlegorgaan van het nationaal beek- en esdaldorpenlandschap. Zij gaat er daarbij vanuit dat er dan ook voldoende aandacht zal zijn voor wat de agrarische sector te melden heeft, aangezien de agrarische sector ook is vertegenwoordigd in dat overlegorgaan. In het algemeen steekt het uitvoeringsprogramma goed in elkaar. De uitgangspunten, zoals het behouden van de ontwikkeling en een ja, mitsbeleid zouden het mogelijk moeten maken om de kernkwaliteiten te behouden zonder van het hele gebied een groot open luchtmuseum te maken. Een aantal punten moet wat meer aandacht krijgen. De sociaal-economische aspecten worden in het stuk enigszins onderbelicht, waarbij zij vooral doelt op zaken als wonen, kleinschalige bedrijvigheid en dergelijke. Dit stuk gaat over een landschap dat niet alleen blauw of groen is, maar het gaat vooral om de mensen die daarin wonen en werken. Of dat nu landbouw is of andere vormen van recreatie of bedrijvigheid, er zou wat meer aandacht aan moeten worden besteed. Het gaat dan niet alleen om behoud door ontwikkelingen, maar vooral balans door ontwikkelingen is het belangrijkste uitgangspunt. Het gaat vooral om maatwerk voor de landbouwsector en wat de agrarische sector betreft had zij ook zo haar vragen bij de begrenzing, vooral aan de zuidkant. Er wordt een aantal dingen over gezegd en er zijn al vragen over gesteld, maar eerlijk gezegd heeft zij aan de hand van het kaartje niet goed kunnen ontdekken waarom de grens nu precies daar loopt waar hij loopt en wat daar de achtergrond van is geweest. Waarom loopt die grens niet ergens anders, bijvoorbeeld op de plaats waarvan de LTO zegt dat de grens beter zou kunnen lopen? Daarover zou dus vooral meer communicatie moeten plaatsvinden en beter moeten worden uitgelegd, want er zijn heel veel vragen over. Als laatste heeft zij een opmerking over het ILG. Kennelijk brengt het landschapsgebeuren niet zoveel geld mee als waar iedereen vanuit was gegaan, maar het legt wel een behoorlijk beslag op het ILG. Dat baart haar toch wel zorgen, want het ILG gaat over heel veel geld, terwijl mevrouw Edelenbosch heeft aangegeven er vertrouwen in te hebben, maar tegelijkertijd ook nog niet tevreden te zijn. Zij vraagt zich af of een deel van die ontevredenheid te maken heeft met het feit dat er op deze locatie aan het nationaal landschap meer geld moet worden besteed uit provinciale middelen, terwijl de provincie dacht dat het geld uit Den Haag of elders zou komen?

De heer KLOOS vraagt zich af wat er met dit stuk moet worden gedaan. Uiteindelijk is het een stuk van het college dat op de agenda staat met het kopje dat het een kaderstellend stuk is. Volgens spreker stellen de staten de kaders en daarmee gaat het college aan het werk, maar andersom kan dat niet. Wat spreker wil zeggen komt het meest overeen met wat de heren Smidt en Wijbenga al naar voren hebben gebracht. Hij schaart zich dan ook grotendeels achter hun betoog. Het is goed dat het college zaken ontwikkelt en op papier zet en uiteindelijk het van daaruit terugkoppelt aan alle betrokkenen die bij dat stuk behoren. Uit de ingekomen stukken en insprekers kan worden afgeleid dat dit totaal niet is gebeurd. Dat vindt spreker een heel slechte zaak. De inbreng van de briefschrijvers en de insprekers zou moeten worden verwerkt in het concept zoals dat voorligt, maar hij is bang dat het concept blijft zoals het is en uiteindelijk heeft iedereen zich dan druk gemaakt maar verandert er niets. In die zin wil hij het college vragen om dit stuk van de agenda af te halen en het huiswerk over te doen, alle betrokkenen eerst de mond te gunnen en hun inbreng te verwerken in dit stuk. Vervolgens zal het college aan moeten geven wat er in het nieuwe concept is meegenomen van de insprekers, briefschrijvers en wat er deze middag uit de commissie is gekomen.

De heer BRINK antwoordt dat er geen communicatie is geweest, de bijeenkomst die er is geweest is belegd door de LTO en de provincie is uitgenodigd om daar tekst en uitleg te geven. Het is niet voor niets dat er een aantal economische kernzones uit is gehouden. Het betekent wel degelijk iets voor de landbouw, want indien deze zich wil blijven ontwikkelen en mee wil in een wereld die snel verandert en

innoveert, dan is het van belang dat deze provincie alles doet wat in haar macht ligt, want de agrarische sector en de toeristische sector zijn de dragers van het gebied. Als op deze voet wordt doorgegaan vraagt hij zich af of deze provincie erin slaagt de mensen in het gebied te behouden. Ook de LTO en de boeren die in dit gebied wonen vinden dit gebied bijzonder, maar zij willen ook graag nog enige ontwikkelingsmogelijkheden en hij vraagt dan ook om aan dit gebied nog meer beperkingen op te leggen en het gebied zo klein mogelijk te houden zodat het geld ook in de landbouw besteed gaat worden.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het Ministerie van VROM heeft bevestigd dat er in het POP voor Drenthe al zoveel beschermende kwaliteiten zijn beschreven en veilig gesteld, dat daar geen aanvullend planologisch beleid uit voortvloeit. Het is aan het college om hierover een besluit te nemen nadat een ieder daarover zijn ideeën en gedachten heeft kunnen geven. Te zijner tijd zal de commissie hiervan kennis kunnen komen nemen, maar het is niet aan de staten om formeel de procedure en de bevoegdheid uit te leggen. Ook heeft het college de commissie gevraagd om een oordeel te geven en daarbij kijkt het college wat de overwegende politieke teneur is van de discussie die er in de commissie is gevoerd. Bij het vaststellen van de Nota Ruimte waren er zeventien of negentien nationale landschappen in Nederland een feit en de provincies zijn gehouden daar een begrenzing en een programma voor te maken. Dat had inderdaad in het midden van deze zomer ingestuurd moeten worden om daar straks ook de middelen voor uit te kunnen geven. De begrenzing is beargumenteerd vanuit onder andere het stroomgebied en wat in dat gebied ook heel belangrijk is zijn de essen en de esdorpen en de samenhang met de natuurgebieden, de boswachterijen en dergelijke die daar ook zijn. Deze maken samen dit gebied uniek en dat zijn de kernkwaliteiten van het Drentsche Aa-gebied. Dat is ook de reden waarom de begrenzing daar ligt, waar die wordt voorgesteld. Nu zegt daar zojuist een inspreker dat er een aantal boeren in een stroomdal zit. Het college zal daar nog eens naar kijken, want het is wel de bedoeling dat het logisch gebeurt. Een ander punt is dat met de begrenzing eigenlijk helemaal geen nieuwe grens wordt getrokken, want er is in dit gebied al jaren Ruimtelijke Ordening en Milieu (ROM)/ Waardevolle Cultuurlandschappen (WCL)-beleid gevoerd en eigenlijk ligt de grens grosso modo op dezelfde begrenzing van dat gebied. Ook middelen voor milieu- en landschapsmaatregelen konden eerder binnen ROM/WCL in het zuidelijke gebied ingezet worden. Velen vinden dat er nu een groot gebied is begrensd, maar dat er geen geld voor is. Zij is het met iedereen eens dat de middelen minder waren dan was verwacht. De begrenzing wordt echter niet gedreven door middelen, maar de begrenzing wordt door de kwaliteit van het gebied en de samenhang van het gebied gedreven. Waar de LTO nog spreekt dat er € 1,2 miljoen voor het nationaal landschap Drentsche Aa is in een periode van zeven jaar, is dat inmiddels teruggebracht tot het budget voor twee jaar en de minister heeft over dit onderwerp erkend dat er de volgende kabinetsperiode voor de nationale landschappen veel meer geld moet komen. De heer Smidt verwees naar het onderzoek dat al lang geleden is gemaakt toen de discussie over nationale landschappen ging lopen en de raad voor het landelijk gebied kwam toen op een bedrag van € 225 miljoen. De minister heeft ter onderbouwing van dit verhaal de Dienst Landelijk Gebied (DLG) een opdracht gegeven en de DLG heeft kort geleden een rapport afgescheiden waar het over € 275 miljoen gaat. Voor die laatste € 50 miljoen zal zij het Rijk niet aan de muur prikken, maar dat betekent dat er een goed verhaal met een goede onderbouwing en een goed uitvoeringsprogramma moet zijn, wil er extra geld komen en dit in het eigen gebied verspijkerd kan worden. Diverse commissieleden maken opmerkingen over het uitvoeringsprogramma. Zo heeft de heer Wijbenga gelijk dat het wat kleiner is en zij wil het best wat groter uitdraaien, maar wie het heeft bestudeerd ziet dat het uitvoeringsprogramma voor zeven jaar uitgroeit tot € 10 miljoen. Dat zijn onderbouwde en besproken projecten om kwaliteiten voor de toekomst veilig te stellen. Bijna de helft wordt voor landbouwgerelateerde projecten weggezet. Dat dit nu niet kan omdat het budget nog zo krap is en dat het niet meteen € 275 miljoen kan worden, is zij met een ieder eens. Dat betekent wel dat zowel de provincie als het Rijk ervoor gaan dat er in de volgende kabinetsperiode voor nationale landschappen meer geld wordt uitgetrokken. In het uitvoeringsprogramma is heel praktisch gekeken op welke basis met welke praktische projecten de doelen gediend kunnen worden die moeten worden gerealiseerd. Er is als het ware een hapklaar pakket van projecten bedacht met betrekking tot wat er is beschreven in de integrale kansenkaart, wat er is geschreven in de landbouwvisie en wat er is geschreven in de landschapsvisie, zodat dit op een goede manier wordt uitge-

voerd. Er is op gewezen dat er geen landbouw blijft en een deel van dat probleem is niet nieuw. Een half jaar geleden is een landinrichtingscommissie ingesteld en afgelopen dinsdag heeft het college een besluit genomen om mee te werken aan een verruimde dorpsomgeving en andere bedrijven de ruimte te geven, waarbij vier agrarische bedrijven de mogelijkheid tot structuurversterking krijgen. Daarbij gaat het over betere kaveldeling en twee verplaatsingen van boerderijen om dat mogelijk te maken. Iedereen kent ook de projecten Deurserdiep en Amerdiep, waar boeren samen met waterschappen goed bezig zijn om een stuk van de blauwe diensten in te vullen. Dat gebeurt voor dat gebied op grote schaal al in agrarische versterking, meetbaar gerelateerd aan verbreding. Ook voor gewone boeren wil het college voor de kavelruilcommissie dus een betere uitgangspositie realiseren. Voor het project heeft de provincie ontheffing gegeven om het maaisel van Staatsbosbeheer in dat gebied te verwerken op de kopakkers van de boeren. Staatsbosbeheer moet heel veel geld betalen om het maaisel af te voeren en als het lukt om dit zonder milieudruk en uitspoeling in het Drentsche Aa-gebied te realiseren en er geen emissie van de stof aan het grondwater is, dan zou dat prachtig zijn. Bij dit procédé wordt de stof verrijkt en gecomposteerd en er wordt een soort van mestbehandeling gegeven, zodat de boeren dit weer uit kunnen zetten op hun eigen perceel. Dat bespaart Staatsbosbeheer veel afvoerkosten en de boeren kunnen dit verhandelen of verruilen voor producten of activiteiten die worden verkocht aan Staatsbosbeheer. Als zij er dan allebei beter van worden, dan is dat iets wat prachtig is voor dat gebied en zij heeft er goede hoop in. Ten aanzien van de begrenzing hebben de meeste commissieleden zich gericht op het zuidelijk gebied en inmiddels is er bericht dat ook het gedeelte dat in het stroomgebied in de gemeente Haren in de provincie Groningen ligt, mee gaat doen. Zij zien er een grote uitdaging in om dit gebied in recreatieve zin te promoten als onderdeel van een nationaal landschap. Voor het einde van het jaar zal er een definitieve begrenzing komen. In dit POP gaat het namelijk niet over het onderdeel Groningen. Het overlegorgaan heeft inmiddels al gesproken en iedereen was enthousiast, maar ook daar heeft de LTO het signaal afgegeven dat zij er niet zo enthousiast over zijn. De CLG heeft daar ook al over gesproken en daar leeft hetzelfde geluid als bij de landbouw. Als er dus angst is dat het meer gevolgen geeft, terwijl het college aangeeft dat dit niet kan en dat het pas kan wanneer het POP wordt verzaamd, dan is de commissie daar zelf bij. Er is dus geen basis of voedingsbodem voor angst. Er is wel gecommuniceerd, maar in het overlegorgaan zitten vertegenwoordigers van de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD), de agrarische sector en de recreatieve sector. Op die manier heeft het college ook met velen gesproken. Met de burgers wordt veel gecommuniceerd. Wellicht gaat die communicatie niet expliciet hierover, maar twee keer per jaar wordt er wel met burgers over een gebied gesproken. Verder is het zo dat op dezelfde wijze waarop veel commissieleden in dat gebied rondgaan, er ook burgerexcursies zijn. De opmerkingen die de heer Smit maakt over de hydrologie en de grens bij het Noord-Willemskanaal neemt zij natuurlijk ook mee. Zij zal dit dan ook meegeven en als er een impasse is te doorbreken dan doet spreekster daar graag haar best voor, maar er zijn al wel heel veel contracten tussen boeren en terreinbeheerders. Dat betekent niet dat wanneer er een contract met Staatsbosbeheer wordt aangegaan dit contract niet in het programmabeheer zit, want Staatsbosbeheer zit al in het programmabeheer, dus zal een deel van de hectarevergoeding die voor dit gebied wordt gekregen aan de boeren moeten worden doorgegeven om het beheer te doen. Of zij daar met elkaar uitkomen en of dat voldoende is, is iets waar spreekster moeilijk tussen kan gaan zitten. De catalogus groene en blauwe diensten is niet goedgekeurd door Brussel en dus kan de catalogus nog niet worden gebruikt, maar ook daar zijn er straks kansen en moet er rekening worden gehouden met het feit dat het college de zaken zodanig probeert te koppelen dat daar ook voor boeren in het kader van hun betrokkenheid bij de ontwikkeling van dat gebied een rol is weggelegd. Zij beschouwt dit niet alleen als een lippendienst, want de ideeën die er komen zal zij zeker steunen en proberen deze tot wasdom te brengen. In het Amerdiep en in het Deurserdiep zijn al verschillende projecten opgepakt waar zij samen mee bezig zijn. Het Drentsche Aa-gebied was het mooiste gebied en kreeg zelfs vijf sterren. De provincie kan als faciliterende overheid stimuleren, een regeling maken en met partijen praten, maar het zal in het gebied wel zelf moeten gebeuren, want er wordt opgeroepen om de regie te voeren terwijl de provincie eigenlijk niets anders wil, maar er moet wel iets te regisseren zijn. Spreekster ontdekt dat wanneer iemand iets wil, degenen die hierover mee kunnen denken wel te vinden zijn, maar dat komt pas op bij een onder-

nemer op het moment dat het hem uitkomt om te veranderen of aan te passen en dat gaat niet in de grote bulk.

De heer WIJBENGA herinnert zich het symposium over groene en blauwe diensten en als hij daar één ding van geleerd heeft, is dat op dit gebied de dingen niet vanzelf gaan. Partijen komen niet altijd bij elkaar, er zijn andere, soms tegengestelde, belangen, maar ook punten waar partijen elkaar goed kunnen gebruiken. Kan de provincie in haar regiefunctie optreden om partijen bij elkaar te brengen en op dit gebied iets moois tot stand te brengen? Spreker denkt dat die mogelijkheden er zeker wel zijn.

Mevrouw EDELENBOSCH is bereid om hier nog eens nadrukkelijk naar te kijken. Alle mogelijkheden worden door de provincie iedere keer weer in de week gelegd en daar wordt steeds weer over gepraat, vooral in het gebiedsgericht beleid. Daarbij zitten alle partners steeds aan tafel, maar zij zal ook met het overleg nog eens nadrukkelijk kijken of daar wat extra uitdaging aan kan worden gegeven. Het is spreekster namelijk een lief ding waard wanneer meer boeren een stuk van het onderhoud van dat gebied in overweging nemen. De middelen zijn gerelateerd aan een samenhangend nationaal landschap met de genoemde kernkwaliteiten. De heer Baas had het nog even over de Hondsrugscheiding. Het college zal de argumenten voor de begrenzing wat helderder formuleren. Er zijn meerdere commissieleden die hebben gerefereerd aan een brief van de gemeente Aa en Hunze en nu heeft spreekster die brief ook gelezen en heeft zij het idee dat de brief wat anders is bedoeld is en dat de brief hier en daar wat selectief wordt gebruikt. Boeren zijn bang dat het bestemmingsplan zwaarder gaat worden omdat het een nationaal landschap wordt. Zo is het in de brief niet geformuleerd en spreekster denkt ook niet dat de gemeente een dergelijke bedoeling heeft. De gemeente heeft wel het onderwerp verdringing naar voren gebracht. De vraag is of de huizen door het nationaal landschap niet te duur worden en of ook de mensen met een kleinere portemonnee er kunnen blijven wonen. Spreekster merkt op dat de opmerking over het migratiesaldo dat op nul staat, met de brief en het contact dat daarover is geweest met VROM, van de baan is. De ontwikkelingen in het POP blijven dus gewoon staan en gedeputeerde Haarsma en spreekster hebben over het andere onderwerp met de gemeenten in oktober een overleg om te kijken of het echt realiteit is dat de huizen te duur worden. Wellicht zou dit dan ook op een of andere manier moeten worden gevolgd, want dat is iets wat het college op dit moment niet heeft bekeken. Mevrouw Van der Vijver vindt dat het uitvoeringsprogramma goed in elkaar steekt en het is dan ook zo dat het college op de brede basis van de kanskaart die er is gemaakt door dit gebied op allerlei fronten iets te ontwikkelen heeft. Het is niet de bedoeling dat de provincie voor het nationaal landschap datgene wat het Rijk niet betaalt, uit provinciale zak betaalt. Er is afgesproken dat minstens 50% van de financiering van het Rijk afkomstig is. Sommige provincies hebben het probleem dat zij de organisatie en inrichting van het nationaal landschap nog moeten regelen en de provincie Drenthe heeft in dit gebied al structuren, dus alles wat er extra kan worden uitgegeven is in ieder geval meegenomen. Spreekster vraagt de heer Kloos om geen voorstel te doen om dit stuk in te trekken, want alle inspraakreacties evenals de discussie in de commissie zullen serieus worden meegewogen om te kijken of het plan hier en daar aanpassing moet krijgen.

De VOORZITTER concludeert dat het hier gaat om een bevoegdheid van het college om het uitvoeringsprogramma vast te stellen, maar dat aan de commissie is gevraagd om een mening te geven. Het college heeft toegezegd dat de argumenten die in de commissie naar voren zijn gebracht zullen worden meegewogen in de besluitvorming. De commissie dient zich nu in tweede termijn te beperken tot die punten waarbij de discussie aanleiding heeft gegeven om de reactie in eerste termijn te herzien, want anders gaat het om een herhaling van zetten.

TWEDE TERMIJN

De heer SMIDT is blij met de toezegging dat de woningbouwopgave onaangetast is. Dat had hij ook graag in het stuk zelf terug gezien.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het POP-beleid gewoon blijft gehandhaafd en als de heer Smidt dan blijft vragen of dit wel is geregeld, dan voedt dat de angst dat het extra planologische beperkingen met zich meebrengt.

De heer SMIDT merkt op dat hij er niet over begonnen zou zijn als er in het stuk niet zou hebben gestaan dat Mariënkamp als nieuwe ontwikkeling niet zal worden aangetast door dit plan. Dat klinkt dat wanneer het nationaal landschap er al geweest was, dit plan niet was doorgegaan. Hetzelfde geldt voor de infrastructuur. Spreker had die geruststelling even nodig en die is ook wel binnen gekomen, maar het feit blijft dat dit ook in het POP moet worden vastgelegd. Door het Ministerie van VROM wordt ook geëist dat het nationaal landschap in het POP wordt opgenomen. Daar zit zijn punt en vervolgens volgt er een hele procedure met inspraak om dit in het POP op te nemen. Spreker heeft onbewust niets gezegd over de begrenzing, aangezien hij ervan uitgaat dat hij deze te zijner tijd zal tegenkomen wanneer dit plan wordt opgenomen in het POP. Als hij nu akkoord gaat met de begrenzing dan doet hij dat zonder de inbreng die hij vanuit het gebied zelf nodig denkt te hebben. Daarom heeft hij de begrenzing niet genoemd, hoewel deze ruimer is dan deze in de Nota Ruimte staat, vooral aan de zuidkant. Spreker denkt dat het belangrijk is dat commissie en staten op deze manier de handen vrij houden met betrekking tot de procedure die er nog ligt. Hoe snel komt deze uitwerking van het POP aan de orde?

De heer WIJBENGA vraagt of de VVD-fractie geen helder signaal kan geven wat de wensen zijn met betrekking tot de begrenzing aan de onderkant. Wil de VVD deze groter, kleiner of vindt de VVD de begrenzing prima zo? Welke kant wil de VVD uit?

De heer SMIDT antwoordt dat de begrenzing inderdaad niet bij het stroomgebied hoort en dat de begrenzing tevens valt buiten datgene wat VROM aangeeft. De vraag is of een kleiner nationaal park ook tot verdichting van middelen leidt. Het is namelijk wel een keuze die gemaakt moet worden, want wanneer een groter gebied met te weinig middelen wordt aangepakt zou het resultaat wel eens slechter kunnen zijn dan wanneer een kleiner gebied met dezelfde middelen wordt aangepakt. Hij heeft ook de begroting van het Ministerie van LNV bekeken en heeft de indruk dat het extra geld voor de nationale landschappen gezocht wordt bij de nationale parken, want daarop wordt behoorlijk bezuinigd. Indien dat het komen en gaan van beleidsinstrumenten betekent in financiële zin, dan is dat niet zo'n prettige gang van zaken. Hij kan hierover dus een beleidsmatige beschouwing geven, maar als het in het POP opgenomen moet worden dan volgen de staten gewoon de procedure die daarvoor staat, waarbij ook alle inspraakreacties meegenomen moeten worden. Spreker had ook nu graag een CLG-advies bij de beoordeling betrokken. Bovendien is er ook met bewoners gesproken, maar van die gesprekken zijn er geen verslagen. Dat is lastig voor het advies, maar is ook lastig als het gaat om het goed laten landen in het gebied, want het begint namelijk dan al vaak verkeerd.

De heer SMIT vindt de begrenzing logisch, uitgaande van de stroomgebiedgedachte, behalve ten aanzien van de detailopmerking die hij heeft gemaakt en waarvan de gedeputeerde heeft toegezegd dat zij daar nog naar zou kijken. Wat betreft de impasse in het agrarisch natuurbeheer heeft hij uit de woorden van de gedeputeerde begrepen dat zij bereid is om daarin het initiatief te nemen. Het gaat om twee zaken, namelijk om middelen en om rechtszekerheid. De oorzaak van de impasse ligt niet alleen bij de betreffende terreinbeheerder, maar ook door externe factoren is deze impasse ontstaan en daarom kan het heel goed zijn als een derde partij zich ermee bemoeit.

De heer WIJBENGA wil nog graag een reactie van de gedeputeerde op zijn opmerking over het beslag van dit plan op de ILG-gelden in de toekomst. Met betrekking tot de begrenzing merkt de gedeputeerde op dat alles met elkaar samenhangt, maar met die opmerking is de keuze voor de huidige begrenzing nog niet gerechtvaardigd.

Mevrouw EDELENBOSCH heeft aangegeven dat dit plan een beslag van € 1,2 miljoen op het ILG legt. Zij heeft aangegeven dat het om een bedrag van € 4,5 miljoen gaat, waarvan € 3,3 miljoen bestemd is

voor de Stichting Landschapsbeheer Drenthe. Het is dus gewoon heel weinig geld en het is niet de bedoeling dat middelen die bestemd zijn voor andere doelen aan nationale landschappen worden besteed. Het is ook nog een gebied dat andere kwaliteiten heeft, zodat uit andere doelen van het ILG geld naar dat gebied kan gaan. Onder de titel van het nationaal landschap wordt er vanuit het ILG € 1,2 miljoen verstrekt. Het was een bedrag dat was bestemd voor zeven jaar en dat wordt nu in twee jaar uitgegeven. Daarmee wordt aan het kabinet duidelijk gemaakt dat als het Rijk nationale landschappen wil, er geld bij zal moeten en anders wordt er over twee jaar mee gestopt, want als er dan geen geld van het Rijk komt moet het uit de provinciale budgetten worden gehaald en dan maakt de provincie ook zelf uit wat het wordt. Assen en het Noorden, alwaar er al heel grote "vernielingen" zijn aangericht die niet meer te reconstrueren zijn, zijn eruit gelaten en persoonlijk vindt spreekster dat ook Gieten erin hoort, want Gieten krijgt een grote rotonde en grootschalige andere zaken, maar Gieten heeft ook nog een aantal bijzondere cultuurhistorische waarden in het dorp en die zou zij ook bij het geheel willen betrekken. Dit is ook bij spreekster opgekomen na de discussies die er zijn gevoerd, dus het college gaat alle reacties wegen en dus ook die van de commissie. Dat is ook waarom de commissie ze niet allemaal heeft, want zij wil van de staten een reactie en al die andere reacties worden gewogen omdat het een bevoegdheid van het college is. Het is geen uitwerking van het POP, de commissie krijgt ook geen opmerking over het POP, want dat wordt pas definitief meegenomen als er gewerkt wordt aan het derde POP en dat wordt ook niet apart gedaan. VROM heeft daar dan ook con amore ja tegen gezegd. Als dan de staten aangeven dat het te groot is, dan zijn de staten aan zet om daar argumenten voor te bedenken. Spreekster is het niet met de commissie eens dat er zwaar wordt bezuinigd bij de nationale parken en dat dit deel misschien bij de nationale landschappen komt. Over nationale parken heeft deze gemeente in het kader van het ILG al langdurige afspraken gemaakt en daar wordt op toegezien. De bedragen worden ook keurig geïndexeerd, want het is een van de weinige posten in het ILG waar indexering over afgesproken is. Zij had gehoopt dat dit bij alle onderdelen had gekund. Zij gaat proberen om op verzoek van de heer Wijbenga in het agrarisch beheer te proberen nog het een en ander te stimuleren, maar door het probleem van de rechtszekerheid en langdurige contracten in combinatie met de huidige regelgeving is het niet mogelijk om dit langer dan vier of zes jaar te laten duren. Boeren en particulieren zouden het, net als bij terreinbeheerders, liever voor 30 jaar in handen willen hebben, maar dit kan niet meer. Dat ligt nu ook op landelijk niveau en kan langs die weg wellicht worden aangekaart via de catalogus over groene en blauwe diensten. Het wordt in ieder geval steeds belangrijker en spreekster zal er met steun van de commissie nog eens extra nadrukkelijk naar kijken. Over de begrenzing heeft zij in grote lijnen verteld en zij vindt niet dat daar nog gedetailleerder op in moet worden gegaan.

De VOORZITTER gaat ervan uit dat de naar voren gebrachte argumenten zullen worden gewogen bij de uiteindelijke besluitvorming.

9. Notitie D66 "Zuinig op Drenthe"

De heer SMIT zag tot zijn schrik dat het al weer een jaar geleden is dat de vorige nota van D66 over dit onderwerp is besproken. In deze notitie gaf D66 aan zich grote zorgen te maken over een aantal kwaliteiten van het Drentse landschap. Naar aanleiding van die commissievergadering is een vervolgnotitie gemaakt die de commissie nu aantreft. Daarin wordt ook aangegeven dat de zorg over het landschap nog steeds aanwezig is, maar dat deze ook breed maatschappelijk wordt gedragen, zo blijkt uit enquêtes die via de Milieufederatie Drenthe zijn gehouden. Hij constateert de laatste zes jaar dat er een groot verschil is tussen wat er in de beleidsvoornemens van de provincie staat en waarvan hij vindt dat dit in het algemeen goed is verwoord en datgene wat er buiten in de praktijk gebeurt. Dat constateert hij al zes jaar en dus gaat het argument dat de remweg zo lang zou zijn, geenszins op.

De heer PETERS merkt op dat in deze notitie wat algemeenheden staan, met wat opvattingen, maar weinig concrete voorstellen. Hij heeft het dan ook gelezen als een aantal opvattingen van D66 waar hij als commissielid niet zoveel mee kan.

De heer DE JONG sluit zich aan bij de heer Peters. Hij snapt de intentie van de notitie wel en de fraaie folder die er is gemaakt, maar wil D66 dan dwingende maatregelen nemen om landschappelijk inpasbaar bouwen te realiseren? Met andere woorden, meer regels voor burgers en bedrijven. Het stuk impliceert ook dat gemeenten niet zuinig genoeg zijn op het Drentse landschap. Durft D66 dat hardop te zeggen? Het subsidiëren van particulier onroerend goed ligt altijd gevoelig, want hoe lelijker er wordt gebouwd, hoe meer geld er kan worden gevangen. Zie hiervoor de subsidieregeling voor rieten daken, die omarmd wordt door D66. Hij denkt dan ook niet veel te kunnen met de notitie van D66.

De heer KUIPER vindt het een uitstekend initiatief van D66 om eens even op een rijtje te zetten wat er nu precies mis is met het landschap, wat de inbreuk erop zou kunnen zijn en wat eraan kan worden gedaan. Het probleem is natuurlijk waar precies de verantwoordelijkheden liggen, want als dit in deze commissie wordt besproken, dan wordt ervan uitgegaan dat de provincie daar ook een bepaalde verantwoordelijkheid in heeft en een jaar geleden is dit in de commissie besproken en toen heeft gedeputeerde Edelenbosch daar een vrij lang betoog over gehouden. De commissie was het er op dat moment wel mee eens dat het op de manier moest worden aangepakt zoals de gedeputeerde dat aangaf. In de notitie die nu voorligt, staan geen aanknopingspunten met betrekking tot hoe de verantwoordelijkheid van de provincie meer handen en voeten kan krijgen en dat is het probleem dat zijn fractie daarmee heeft. Als dat nog concreter zou kunnen worden en provincies hierin een meer sturend element zouden kunnen krijgen, dan zou dat voor spreker een goede zaak zijn.

De heer POPKEN merkt op dat D66 heeft geprobeerd aan te geven dat er zuinig moet worden omgegaan met deze provincie. Die overtuiging heeft iedereen wel, maar er zijn in de notitie geen concrete zaken genoemd, zodat niet duidelijk is hoe hier nu verder mee moet worden omgegaan. Heeft D66 daar een andere instelling voor?

De heer BAAS sluit zich aan bij wat de heer Kuiper heeft opgemerkt. Het is van D66 een prijzenswaardig initiatief. Met een aantal duidelijke voorbeelden brengt D66 onder de aandacht wat hier en daar niet goed gaat en waar gebouwen worden neergezet die het karakter van het landschap aantasten. Spreker vindt dat de provincie in individuele gevallen met betrokkenen in gesprek moet gaan en vragen of het niet anders zou kunnen. Het voorbeeld dat D66 op de foto heeft gezet en waar het gaat om de situatie in Zeijen vindt spreker niet echt geslaagd, want hij meent juist dat Zeijen een prijs heeft gehad voor de landschappelijke inpassing van die wijk.

De heer OLIJ vindt het goed dat een onderwerp als het bekijken van het landschap en hoe het in elkaar zit, hier wordt besproken. Bij het lezen van deze tweede notitie wordt opnieuw een aantal punten benoemd waarvan hij weet dat ze spelen en de problematiek die D66 aangeeft wordt herkend. Een oplossing is wat lastig en dat heeft te maken met de rol die de provincie hierin kan spelen.. De rol van de provincie kan in zijn ogen alleen maar bescheiden zijn, want dat heeft te maken met de komst van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Het is zo dat gemeenten de inrichting en het beheer van het landschap tussen de oren zouden moeten krijgen, maar dat geldt ook voor de provincie en allerlei andere betrokkenen. De provincie zou expertise kunnen uitlenen aan gemeenten en andersom zou de provincie een rol kunnen spelen in het bevorderen van expertise die bij gemeenten aanwezig is. Graag hoort hij het college daarover. Zowel gemeenten, terreinbeheerders als provincie moeten goed op een rij zetten welke kenmerken van landschappen zij zouden willen behouden. Er dient dan ook wellicht een prioriteitenlijst te komen. De fractie van spreker wenst dat boeren zullen optrekken met andere landschapsbeheerders en omgekeerd. Wellicht dat de provincie hierin een bepaalde regisserende rol zou kunnen spelen. Verder gaat het over het instellen van een landschapsfonds of een provinciale regeling voor de financiering van terreinbeheer. Dat gaat spreker nu nog een stap te ver, want hij zou in ieder geval eerst van het college willen horen of dergelijke regelingen inpasbaar zijn in het ILG. Kan dat of kan dat niet?

De heer SMIDT merkt op dat iedere fractie bij de vaststelling van POP II heeft gezegd dat het landschap dierbaar en waardevol is. Ook is bepleit dat bij die ontwikkeling die inpasbaarheid goed gedaan moet worden. Ook kent hij voorbeelden waar het fout is gegaan, maar de initiatiefnemer die daar dan aan het werk is geweest heeft dat volkomen legaal en volgens het geldende bestemmingsplan gedaan. Een van de provinciale problemen is dat de doorwerking van provinciaal beleid via bestemmingsplannen nogal wat jaren kost. Ook heeft spreker al eens betoogd dat mensen in het veld POP I nog niet eens kennen. De meeste bestemmingsplannen zijn nog altijd gebaseerd op het streekplan en één van de aanbevelingen zou kunnen zijn dat er gezorgd moet worden voor een snellere doorwerking in bestemmingsplannen, maar de nieuwe WRO beperkt de mogelijkheden op dat gebied nu juist weer. Er moet dus goed worden gekeken hoe de aandacht voor het landschap landt bij de gemeenten. De gedachte van het bouwen van streekeigen schuren heeft de VVD-fractie als een geprobeerd te lanceren in deze commissie, maar toen heeft de gedeputeerde gereageerd door aan te geven dat het elders ook al geprobeerd was, maar dat het hier en daar behoorlijk was mislukt. Hij heeft zich eraan gestoord dat alle terreinbeheerders zomaar over één kam worden geschoren ten aanzien van hun beheer van natuur, de discussie over nieuwe natuur en de inbreuk daarvan op cultuur en historie. Die discussie is al in de commissie gevoerd. Wel heeft hij warme gevoelens bij de pleidooien om in een vroegtijdig stadium de boeren bij landschapsbeheer te betrekken, maar het is ook goed dat dit veel breder wordt getrokken. De betrokkenheid van de mensen bij hun leef- woon- en werkomgeving is wat afgenomen en het is goed om hier eens op te sturen, zodat er sprake is van verinnerlijking van het landschap bij bewoners. Dit heeft ook te maken met de manier waarop en door wie het landschap van Drenthe de afgelopen tijd beheerd wordt. Bij deze droom staan dus nogal wat wetten en praktische bezwaren in de weg. Ieder commissielid is door een excursie als vanmorgen doordrongen van het feit dat landschap de laatste tijd erg in beeld is. Hij heeft er dan ook vertrouwen in dat daarmee een stap verder kan worden gekomen.

De heer SMIT merkt op dat deze notitie gezien moet worden in het licht van de discussie die naar aanleiding van de vorige nota van D66 heeft plaatsgevonden. Dat betekent ook dat de constatering die hij toen heeft gedaan, namelijk dat de beleidsvoornemens goed zijn maar de uitwerking in praktijk niet, toch de vraag oproept wat daar de oorzaak van zou kunnen zijn. Het zou kunnen zijn dat het instrumentarium dat de provincie ten dienste staat, niet voldoende is, nog even los van het feit dat tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering een zekere tijd zit. Vandaar dat hij op pagina 4 en 5 een aantal concrete voorstellen heeft gedaan, waaronder het voorstel dat het college een poging moet doen om met de betrokkenen op één lijn te komen en als het niet alleen via het instrumentarium kan worden geregeld, kan dat misschien wel via gesprekken met gemeenten en andere betrokkenen bij deze zaak. Op pagina's 4 en 5 staat dus zeker wel een aantal concrete voorstellen. De integratie van verschillende beleidsterreinen staat op papier wel goed, maar in de praktijk vindt dit niet plaats. Hij heeft daar in deze notitie het onderwerp duurzaamheid bij genoemd, want dat komt nog steeds in de praktijk niet uit de verf. Het is spreker bekend dat er in Zeijen een prijs is gegeven voor inpasbaarheid van een wijk, maar spreker is van mening dat dit niet terecht is gebeurd. Ook het geven van een prijs is naar zijn idee dan ook geen garantie.

TWEEDE TERMIJN

De heer OLIJ vraagt wat het college van de notitie vindt en wil ook weten wat het college vindt van de vraag om expertise uit te wisselen en in overleg te treden met alle belanghebbenden bij de Drentse natuurterreinen.

Mevrouw EDELENBOSCH heeft over deze notitie nagedacht en heeft er veel dingen in gezien die haar deden herinneren aan de discussie die de vorige keer naar aanleiding van de eerste notitie van D66 is gevoerd. Naar aanleiding van de discussie in de commissie is het de bedoeling dat het college aan het werk gaat. Bepaalde zaken die D66 voorstelt, wordt al door het college uitgevoerd en daarom was het voor spreekster een aha-erlebnis. Er is in de statenperiode voor de vorige een Nota Landschap gemaakt en een ieder zegt dat het landschap moeilijk is voor de provincie en dat het eigenlijk bij het be-

stemmingsplan bij de gemeenten thuis hoort. Het college heeft een Nota Landschap geschreven waarin de loftrumpet wordt gestoken over de verschillende kwaliteiten verspreid over Drenthe en deze nota is aan de gemeenten gezonden om hen te stimuleren daar iets goeds mee te doen. Daar was een klein budget voor, maar zij heeft het idee dat de resultaten daarvan redelijk vervluchtigd zijn. Veel gemeenten hebben er niets mee gedaan en een aantal wel wat. Daarom is nu voor deze periode het programma Land in het leven geroepen en in dat programma is landschap een speerpunt. Wat de provincie nu doet is gemeenten verleiden een meerjarig uitvoeringsprogramma Landschap te maken voor hun buitengebied, waarvan de provincie meent dat dit gebied moet worden beschouwd en met dit verhaal in het achterhoofd gekeken wordt wat daar nu te restaureren valt. Zo moet worden vastgesteld wat in de toekomst moet worden gedaan met versterking van landschapselementen, cultuurhistorische waarden en dergelijke. Inmiddels zijn er vier of vijf goedgekeurden en voor het uitvoeringsprogramma moeten de gemeenten een derde ophoesten, de provincie gaat dan ook een derde betalen vanuit de reserve Vitaal Platteland en een derde wordt betaald uit het Europese POP en dat is de derde as waar spreekster al vaker aan heeft gerefereerd. Zo kan een langdurig landschapsprogramma worden gemaakt en dan hoeft de gemeente daar maar een derde van op te hoesten. Nu zijn er een paar gemeenten die het al hebben ingeleverd omdat zij gelijk aan de slag willen en het Europese deel heeft spreekster voor twee gemeenten dan ook maar uit het eigen budget van de provincie betaald, want daar moet het college, met steun van de staten, hard mee aan de gang. Het college gaat in geheel Drenthe gebiedsgericht gebiedscommissies samenstellen en spreekster gaat ervoor zorgen dat cultuurhistorie en beeldkwaliteit in de gesprekken met al die partners in dat gebied ook aan tafel zitten. Dat hoeft niet in persoon te zijn, maar het kan worden afgesproken wie die aspecten in de gaten houdt. Zo heeft Olaf Reijers van Drents Plateau aangegeven dat er projecten gaande zijn die hun effect hebben op wat er te zien is in dit gebied. Dat kan dus op het moment dat er wordt gewerkt aan een project goed worden bekeken. Hier zitten gemeenten, waterschappen en vertegenwoordigers van dorpen bij en het feit dat D66 daar zorgen over heeft, houdt het college ook aan de gang, maar er moet rekening mee worden gehouden dat het eerste POP op dit punt heel streng was. In het tweede POP is ervan uitgegaan dat landschap een toetsingskader is, maar de staten hebben in het tweede POP wel meer ruimte aan de gemeenten gegeven. Zo zal het college de gemeenten proberen te verleiden tot het opstellen van een uitvoeringsprogramma met betrekking tot landschap, waardoor er uiteindelijk vanzelf veel expertise bij de gemeenten zal komen. Buiten alles wat particulieren doen via het programma Beheer en Landschap, is er voor de rest van de provincie de SOM-regeling. Financieel doet de provincie dus best wat aan deze materie en veel meer kan het college niet doen.

De heer SMIT is verheugd met de woorden van mevrouw Edelenbosch. De commissie heeft hem verleden jaar uitgedaagd om met een vervolg op de eerste notitie te komen. In deze notitie staat duidelijk dat het dan eigenlijk gaat om een taak van het college en daarmee zat zijn fractie in een moeilijke positie, want aan de ene kant constateerde zijn fractie zaken en deed suggesties hoe deze op te lossen en aan de andere kant ging het heel duidelijk om taken van het college zelf. Het is primair de taak van statenleden om dit soort zaken te constateren en onder de aandacht te brengen en er dan toch maar vanuit te gaan dat het bij het college een hogere prioriteit krijgt. Hij concludeert dat dit bij een aantal zaken het geval is en spreekt de hoop en verwachting uit dat hij dit buitenshuis in meerdere mate dan thans het geval is, zal gaan zien.

Mevrouw EDELENBOSCH merkt op dat de jeugd de toekomst heeft en het zou mooi zijn indien alle aankomende Drenten ook lyrisch over hun eigen provincie kunnen spreken en dat niemand hoeft te worden opgevoed over de kwaliteit van Drenthe. Vandaar dat in de contacten met het scholennetwerk de jeugd in de gebieden op pad wordt gestuurd met de vraag hoe het komt dat het er zo uitziet en waarom bepaalde zaken niet zo gaan zoals meerderen dat eigenlijk zouden willen. Zo zijn er nog heel oude bestemmingsplannen die niet van vandaag of morgen aangepast zijn of vervangen door een andere vergunning

De VOORZITTER constateert dat er wat zorgen zijn bij de commissie, maar dat er ook vertrouwen is dat het college daar binnen de eigen mogelijkheden mee omgaat, zodat die zorgen worden weggenomen.

10. Brief van gedeputeerde staten van 15 juni 2006, kenmerk 24.5.9/2006006462 over Voortgangsrapportages Leader+-programma's Drenthe 2000-2005

De heer HUIZING merkt op dat het desbetreffende stuk en de voortgangsrapportage aanvankelijk bij de Statencommissie BFE als ingekomen stukken waren aangemerkt. Hij heeft de stukken doorgelezen en daarbij viel een aantal zaken op. In de onderbouwing heeft hij dit ook aangegeven en het betreft twee punten. Het eerste punt heeft betrekking op het organisatorische vraagstuk en het tweede punt gaat over de vraag wat nu eigenlijk de doelstelling van LEADER is. In de inleiding wordt over het Drents-Friese LEADER-gebied gezegd dat er vooralsnog weinig meetbare economische doelen worden bereikt en dan wordt daar troostend bij gezegd dat er nog economische vruchten kunnen worden geplukt in de tweede fase, maar was dat nu ook de opzet van het geheel? Met welk doel is LEADER als zodanig vertrokken? Waar komt het geheel op uit? Past dat überhaupt in de programmering? Dat zijn zaken waarvan spreker graag wil weten hoe het zit en de moraal van het verhaal is dan of met de ingezette middelen datgene wordt bereikt waar de staten op hebben ingezet. Het tweede oordeel gaat over Oost-Drenthe en in de voortgangsrapportage worden wat noten gekraakt over de aansturing. Op zich lijkt de aansturing van projecten met een stuurgroep en een projectgroep en gezamenlijke projectleiders vrij logisch en als hij ervan uitgaat dat een stuurgroep meestal de rol heeft van het gedogen van wat een projectgroep heeft besloten, dan stelt hij vast dat de projectgroep feitelijk de rol van spin in het web heeft. In het stuk staat dat de rol van de projectgroep, daar waar het gaat om de aansturing, niet goed uit de verf komt en als oplossing wordt de instelling van een kernteam aangedragen. Dat kernteam wordt dan de aanjager. Spreker vraagt zich echter af waarom de leden van de projectgroep niet worden vervangen, want dan worden de lijnen zuiver gehouden. Waarom wordt er een gekunstelde constructie in het leven geroepen van een stuurgroep, een projectgroep, gemeenschappelijke projectleiders en daarnaast of daarboven nog een kernteam?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat in de tweede helft van dit jaar de effecten van LEADER worden geëvalueerd, maar die evaluatie loopt nog. Het is goed om te constateren dat de spin-off van bijvoorbeeld € 1,- van de provincie altijd € 4,- of € 5,- is en dat betekent dat er uit het gebied gezamenlijk een enorme multiplier voor projecten wordt opgehoest. In de tweede boekjes die de commissieleden hebben gekregen wordt gerefereerd aan het LEADER-netwerk en daar staan wat kritische woorden in. Het LEADER-netwerk is het overlegorgaan van alle LEADER-coördinatoren in Nederland en dat betekent dat de min of meer negatieve profilering gaat over het landelijke werk van LEADER. In Drenthe echter bestaat de nodige ervaring met LEADER. De rest van Nederland, dat wil zeggen 26 gebieden, moesten daar alle nog mee oefenen en juist die economische spin-off, waar Europa in het Europees plattelandsontwikkelingsgeld, wel naar kijkt, is daar in de eerste helft van dit jaar wat minder geweest. Vandaar de opmerking dat het in de tweede periode misschien nog wat beter wordt. Dat gaat dus niet expliciet over de Drentse LEADER-gebieden. Wat vooral voor Noord-Nederland heel erg scoort zijn samenwerkingsverbanden tussen het MKB en andere organisaties, maar ook kennisoverdracht, bedrijfsadviezen en projecten ter bevordering van afzet. Dat zijn allemaal sociaal-economische projecten waarbij zij hoopt dat het extra werkgelegenheid oplevert. Er zijn daarentegen ook wel eens projecten gedaan waarbij is geconstateerd dat zij het verloop van werkgelegenheid tegenhouden, dus het is niet altijd een plus, maar als het een project is waarbij er in een wat slepend gebied wordt geïnvesteerd, dan kan worden voorkomen dat werkgelegenheid verdwijnt. Dat gaat overigens niet in grote massa's, maar bij LEADER gaat dat redelijk kleinschalig. Bij LEADER hoeft ook niet alles te worden ingezet op het economisch effect, want er mag met dit geld ook worden geëxperimenteerd. In Drenthe is het college in beide gebieden zeer tevreden en LEADER wordt dan ook gecontroleerd door de uitvoeringsorganisatie van SNN. Het ziet er dan ook naar uit dat deze provincie tot 98 procent, dus nagenoeg alles, committeert. Dat geldt bepaald niet voor andere LEADER-gebieden, dus het is ook niet zo dat de provincie het geld maar zo uitgeeft, want alle projecten moeten voldoen aan de criteria. Met

betrekking tot de opmerking van de heer Huizing over de organisatie van projectgroep en kernteam, merkt spreekster op dat dit een volgende keer anders in een evaluatie of jaarverslag zal worden gezet. In Oost-Drenthe is de LEADER-stuurgroep tevens de gebiedsstuurgroep en daar is met name een zelf-evaluatie door deze groep gedaan. Bestuurlijk houdt het college de voortgang goed in de gaten en zij heeft geconstateerd dat er door één of twee van de partners niet altijd wordt deelgenomen aan de projectgroep en dat zorgt wel voor wat zand in de machine, aangezien dit ook in de voorbereiding wel samen wordt gedaan. Daarover zijn dan ook stevige gesprekken gevoerd en het wordt nu conform het voorstel aangepast, zodat de desbetreffende gemeenten er achteraan gaan, zodat de betreffende ambtenaar er voortaan altijd is. De stuurgroep, de projectgroep, de uitvoering en de gebiedscommissies blijven dus gewoon bestaan, maar er wordt nu voor gezorgd dat daar ook fulltime inzet in wordt gepleegd. Gebiedscommissies kunnen namelijk niet werken als een ambtenaar niet het voorwerk doet. Daar is kritisch op gereageerd, dat is hier ook zo neergezet, maar een volgende keer zal zij dit eerst kritisch nalezen. Er komt dus geen extra kernteam en de organisatie wordt gewoon aangehouden zoals deze is neergezet. Spreekster heeft helaas wel vaker bestuurders bij andere gebiedsgerichte projecten moeten aanspreken op het feit dat de ambtelijke rechterhand tijdens vergaderingen niet altijd aanwezig was. Dat zorgt ervoor dat er dan discussies in de stuurgroep ontstaan die ambtelijk in de projectgroep hadden moeten worden voorbereid.

De heer HUIZING begrijpt dat de organisatie nu op orde is, zodat hij zich daar geen zorgen meer over hoeft te maken. Van de economische meerwaarde van LEADER zegt de gedeputeerde dat het zoals het in deze regio gaat, de resultaten passen binnen de doelstellingen van LEADER.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de evaluatie van Noord-Nederland voor wat betreft het LEADER-programma er beter uitziet dan de LEADER-programma's in de rest van Nederland.

11. Statenstuk 2006-240; Delegatie operationeel grondwaterbeheer

Mevrouw KAAL merkt op dat per 1 januari 2007 het operationeel grondwaterbeheer overgedragen wordt aan de waterschappen. In het stuk is te lezen dat personeel en kostenvergoeding niet mee overgaan. Informatie bij de waterschappen leert dat zij ondanks dat hebben ingestemd en dat kwam ook vooral omdat zij het niet kies vinden om op dit moment daar stampij over te maken, nu deze taken over twee jaar toch aan hen worden overgedragen. Zij vinden echter ook dat het in principe wel zo zou moeten zijn dat als er taken worden overgedragen, ook de fte's en de middelen worden overgedragen. De heffingsbevoegdheid van de leges is wel overgedragen door de provincie maar daarvan zullen zij geen gebruik van maken omdat er een erg groot verschil zit tussen de legesheffing in Groningen en in Drenthe. Uiteindelijk is het dus altijd zo dat gemaakte kosten verrekend moeten worden en dan gaan de heffingen vaak omhoog. De waterschappen zijn op dit moment alleen erg druk bezig met kostenbesparingsprogramma's, waardoor zij denken dat volgend jaar waarschijnlijk sprake zal zijn van lagere lasten met behoud van kwaliteit en dat is heel erg mooi. Ook lijkt er op dit moment een tendens te zijn dat de Brusselse richtlijn met betrekking tot de Kaderrichtlijn Water voor dit gebied geen grote consequenties zal hebben. Er hoeven geen grote investeringen te worden gedaan en de zaak is hier goed op orde. Dit alles bij elkaar maakt dat de schade van het niet doorschuiven van de middelen wel mee zal vallen, althans zo lijkt het op dit moment. Hoewel er steeds bij meerdere gelegenheden en door meerdere partijen wordt aangedrongen op het verminderen van het aantal fte's op het provinciehuis en het wegvallen van de taken, blijven de uren gewoon aanwezig.

Mevrouw KLIP antwoordt dat mevrouw Kaal zich kennelijk kan vinden in dit besluit. De provincie heeft in het noorden als een soort van relatiemanager gespeeld om het tegelijkertijd met Groningen en Overijssel eens te worden, aangezien het vier waterschappen betreft. Met de waterschappen is uitgebreid gesproken over het niet overdragen van fte's, maar de waterschappen zijn akkoord met dit besluit, dus zij zal daar verder niet over in discussie treden. De 350 uren die overblijven binnen de provinciale organisatie kunnen meer dan goed worden gebruikt omdat de watertaken voor de provincie alleen maar

zijn toegenomen. Zo is de Kaderrichtlijn Water één van de punten, maar er speelt veel meer op dit gebied. Als het een verkapte oproep is om als provincie steeds zorgvuldig naar de eigen bezetting te blijven kijken, dan kan zij mevrouw Kaal verzekeren dat zij dat doet. De twee keer dat de commissie inmiddels is ingelicht en bijgepraat over de organisatieontwikkeling, is ook daarop gestoeld. Strategisch personeelsmanagement komt er in dezen op neer dat er vacatures die ontstaan door natuurlijk verloop niet zonder meer opnieuw worden ingevuld, maar dat steeds wordt gekeken of dat nog wel nodig is. Zo kan het zijn dat twee fte's worden vervangen door één wat hoger gekwalificeerde fte. Het college is daar actief mee begonnen en blijft daar ook mee bezig.

De VOORZITTER concludeert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en stelt vast dat dit statenstuk als hamerstuk naar de vergadering van provinciale staten kan.

12. Brief van Klankbordgroep WAV van 3 juli 2006 over Eindverslag Klankbordgroep Wet Ammoniak en Veehouderij

De heer BRINK van LTO Noord spreekt in als lid van de klankbordgroep. De staten hebben op 10 januari 2006 besloten tot het instellen van een Klankbordgroep WAV en het eindverslag van deze breed samengestelde klankbordgroep staat vandaag op de agenda. De LTO Noord heeft het gewaardeerd dat de staten deze problematiek op deze manier hebben opgepakt. De klankbordgroep heeft zich gericht op twee gelijkwaardige doelen, namelijk de bescherming van waardevolle natuur tegen ammoniakdepositie en aan de andere kant het bieden van ontwikkelings- en keuzemogelijkheden voor veehouders met perspectief. De conclusie en aanbevelingen uit het eindrapport geven aan dat als de politieke wil aanwezig is, het mogelijk is om deze beide doelen te realiseren. Hoewel er nog de nodige onduidelijkheid is over de VHR-gebieden is de klankbordgroep heel duidelijk ten aanzien van de beschreven knelpunten. Op pagina 23 staat de aanbeveling dat er voor deze bedrijven één zekerheid is waaraan de VHR-regelgeving niets toe of af zal doen, namelijk dat er voor hen op de huidige locatie geen continuïteitsperspectief is. Nu niet werken aan een oplossing, betekent kiezen voor een sterfhuisc constructie en het bieden van een oplossing kan nuttig zijn als verkenning voor de oplossingsrichtingen zoals deze zich straks eventueel zullen voordoen voor een groter aantal knelgevallen die ontstaan als gevolg van de VHR-regelgeving. Gelukkig is de klankbordgroep erin geslaagd om een provinciale gereedschapskist samen te stellen op basis waarvan de gesignaleerde knelpunten worden opgelost. Het gaat daarbij om instrumenten die de provincie zelf kan invullen om iets te doen voor deze bedrijven. In sommige gevallen is het nodig om de bestaande regeling nog iets op te rekken en in andere gevallen zullen de provinciale staten bereid moeten zijn budget beschikbaar te stellen. Gelet op de aard van de problematiek en het belang, gaat hij er vanuit dat de staten deze bereidheid zullen hebben. De voorzitter van de klankbordgroep mevrouw Stoel-Snater heeft de commissie bij brief van 3 juli 2006 een viertal voorstellen gedaan. De punten 1,2, 3B, 3C en 4 zijn duidelijk en hij ziet geen enkel probleem waarom de staten die punten niet zouden overnemen. Datzelfde geldt voor punt 3A, maar hij wil daarbij opmerken en erop aandringen dat het college wat concreter wordt, zodat er voorstellen komen waardoor de onzekerheid voor die bedrijven niet langer in de lucht blijft hangen. Op dit punt adviseert het college om de provinciale gereedschapskist te benutten bij het oplossen van knelpunten. Hoewel niet alle knelpunten van vandaag op morgen kunnen worden opgelost, zal het goed zijn wanneer de commissie met het college een tijdpad afsprekt wanneer het college informatie zal verstrekken over de stand van zaken betreffende de knelgevallen en natuurlijk over de oplossingsrichtingen waarvoor gekozen zou worden. Verder wordt in punt 3A nog gesteld dat er duidelijkheid moet zijn over de verschillende definitieve wetsteksten. Hij gaat ervan uit dat de definitieve wetstekst van de WAV geen enkele verandering voor de betreffende bedrijven zal inhouden, zodat de nu al voorbereide verkenningen plaats kunnen vinden en er oplossingen komen voor de knelpunten.

De heer BAAS vraagt of de heer Brink de laatste zin van de brief van mevrouw Stoel op pagina 3 onderschrijft. Die zin begint met: "Ik ben zonder meer positief....." Onderschrijft de heer Brink die zin?

De heer BRINK antwoordt positief te zijn over het werk van de klankbordgroep en hij is tevreden met de uitkomsten van het onderzoek, maar er moet wel een vervolg aan worden gegeven en dat is aan de staten en het college om te doen.

Mevrouw STOEL wijst erop dat de heer Brink al in kort bestek heeft geschetst, wat de commissie in de afgelopen anderhalf jaar heeft gedaan. Het ontstaan van de klankbordgroep gaat terug tot 10 januari 2005. De toenmalige Statencommissie MWG nam hiertoe destijds het initiatief. In deze commissie kwam het dossier ammoniak voortdurend terug op de agenda en toen werd geconstateerd dat communicatiestoringen tussen verschillende partijen moesten verdwijnen door een andere benadering. De klankbordgroep werd daarom opnieuw in het leven geroepen. In die klankbordgroep waren alle partijen vertegenwoordigd, naast statenleden en commissieleden, de LTO-Noord en de Milieufederatie, beheerders van natuurterreinen, het Drents Agrarisch Jongeren Contact (DAJK) en ook het college. Deze partijen waren regelmatig aanwezig in de persoon van mevrouw Klip of één van haar ambtenaren. In de klankbordgroep is vanaf het begin constructief gewerkt. Er is geprobeerd om tegenstellingen te overbruggen en de klankbordgroep heeft volop geprobeerd om zich door dit dossier te worstelen. Tussen Milieufederatie en LTO-Noord was sprake van een vruchtbare samenwerking en de weerslag daarvan is terug te vinden in de eindrapportage. Toen werd gestart met de klankbordgroep werd verwacht binnen een jaar klaar te zijn. Dat is absoluut niet het geval geweest vanwege de moeilijkheidsgraad van de materie, maar ook doordat de landelijke regelgeving parten heeft gespeeld vanwege de langdurige herziening van de WAV. Op dit moment zijn beide zaken nog niet duidelijk. In het voorjaar was dit voor de klankbordgroep reden om aan te geven dat er nu een aantal zaken ligt en dat het rapport De Vries was afgerond. Bovendien lag er een voorstel van Milieufederatie en LTO om binnen Natura 2000 een aantal stappen te kunnen zetten. Daar kan nog wel op worden gewacht, maar straks bestaan deze staten in deze samenstelling niet meer. Daarom moet dat wat er ligt worden overgedragen aan de staten en daarbij doet zij het voorstel de klankbordgroep nu te ontbinden. Wanneer de commissie instemt met de op pagina 2 vermelde voorstellen in de eindrapportage van de klankbordgroep, dan kan dat wat er nu ligt worden overgedragen aan het college. De commissie kan de zaak dan nu bespreken volgens de voorstellen zoals die in de eindrapportage zijn gedaan en vanuit de commissie kan de zaak dan worden neergelegd bij het college.

De VOORZITTER vraagt of het eindverslag zoals dat voorligt de instemming heeft van de verschillende fracties.

De heer HAIKENS merkt op dat vorig jaar het belangrijke besluit is genomen om deze commissie tot leven te roepen, want er bestonden op dat moment spanningen tussen verschillende organisaties. Deze commissie heeft haar uiterste best gedaan om de rimpels die er waren glad te strijken en de heer Brink bevestigt met zijn woorden dat dit deel van het werk van de commissie een uitstekende uitwerking heeft gehad. Dat de werkzaamheden toch nogal lang hebben geduurd, heeft te maken gehad met het niet voldoende voor handen hebben van het instrumentarium dat nodig was om tot een oplossing te komen. Het is niet alleen het werk van de commissie geweest, maar ook de hulp van minister Veerman zelf heeft hieraan bijgedragen. De minister heeft via de kamer de regelingen laten bijstellen en hierdoor is er veel meer duidelijkheid gekomen en zijn de knelgevallen die er in het begin in groten getale waren voor een groot deel weggevloeid. Het is dus om meerdere redenen heel goed geweest dat deze commissie haar werk heeft gedaan. Het werk van de commissie is nog steeds niet afgerond, want er is nog altijd een discussie gaande in de Tweede Kamer over het ammoniakbeleid, maar de signalen gaan nu in de richting dat de aanvankelijk voor drie jaar geleden wijd verbreide mening dat individuele bedrijven een belangrijke rol speelden bij de ammoniakvervuiling, aan herziening toe is. Hierdoor zijn de mogelijkheden om dergelijke zaken op te lossen, breed voor handen. Spreker vindt de uitkomst zeer positief en onderschrijft het voorstel van mevrouw Stoel om dit stuk over te dragen aan het college, met dien verstande dat de discussie over Natura 2000 nog niet is gevoerd. Wat punt 3a betreft is de gereedschapskist helaas niet zo vreselijk vol. Er zitten maar een paar dingen in, maar de zaken die er in zitten moeten dan ook voldoende en effectief worden gebruikt.

De heer BAAS vindt het een goede zaak dat met wederzijds vertrouwen verder kan worden gewerkt aan dit dossier. De vraag is dan alleen hoe het zit met de wet- en regelgeving die niet zo snel gaan als de provincie wil. Hij hoopt dat daar in de toekomst schot in komt en voor het overige ondersteunt hij de vier voorstellen.

De heer SMIT spreekt zijn waardering uit voor het werk wat de commissie heeft gedaan en de wijze waarop verschillen die niet overbrugbaar leken, toch zijn overbrugd. Hoe houdbaar acht de commissie de gereedschapskist, gezien de onzekerheden in de landelijke regelgeving? Hij ondersteunt de vier voorstellen zoals die zijn gedaan door de commissie.

De heer DE JONG is tevreden over de behaalde resultaten van de mediation die heeft plaatsgevonden. Het is prima dat het wordt overgedragen aan het college, zodat er een vervolg aan kan worden gegeven, waar deze commissie dan weer over verder kan spreken. Wat spreker betreft zou daarin ook een compensatieregeling voor de boeren mogen worden opgenomen.

De heer POPKEN gaat akkoord met de vier voorstellen. Hij is zelf met veel plezier werkzaam geweest in de commissie onder leiding van mevrouw Stoel. Er vonden goede gesprekken plaats tussen degenen die hieraan deelnamen, dus spreker neemt toch met enige weemoed afscheid van deze klankbordgroep.

De heer WASSINK stemt in met de voorstellen zoals die zijn gedaan en heeft met waardering kennis genomen van het werk van de commissie. Hij heeft uit betrouwbare bron vernomen dat het initiatief tot het instellen van de commissie van de kant van GroenLinks kwam.

De heer SLAGTER ondersteunt de positieve woorden die er gesproken zijn. Wat nu voorligt is een soort van tussensverslag, waarbij er een risico bestaat op een standstill vanwege onduidelijkheden in de wetgeving. Duidelijk is dat de overlegstructuur heeft gewerkt en in de toekomst is dit een bruikbare werkvorm om opnieuw uit de kast te halen. Hij ondersteunt de vier voorstellen. Wel vraagt hij zich af wat het college precies gaat doen als de tekst van het eindverslag aan het college wordt overgedragen. Het is namelijk aan het college om aan het geheel in de toekomst een vervolg te geven.

Mevrouw STOEL merkt met betrekking tot de houdbaarheid van de gereedschapskist op dat er voldoende instrumenten en gereedschappen in de kist moeten zitten om met deze problematiek verder te kunnen. De klankbordgroep is tevreden over de waarderende woorden die de commissie over heeft voor het eindverslag en zal dit als zodanig overdragen aan het college.

Mevrouw KLIP antwoordt geen behoefte te hebben om nu al inhoudelijk te reageren op het eindverslag en de opmerkingen die hierover door de commissie zijn gemaakt. Indien het eindrapport aan het college wordt aangeboden zal het college daarnaar kijken en te zijner tijd met voorstellen over de vervolgproucedure komen.

De VOORZITTER concludeert dat het eindverslag door de commissie wordt onderschreven. De klankbordgroep kan worden ontbonden nadat het eindverslag aan het college is aangeboden.

13. Statenstuk 2006-242; Subsidieverordening stedelijke ontwikkeling

De heer DE JONG vraagt naar het onderscheid tussen stedelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing. Hij heeft namelijk geconstateerd dat Emmen ook middelen krijgt uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV).

De heer SMIDT neemt aan dat de monitoring en evaluatie van de gelden die besteed worden aan stedelijke ontwikkeling middels de jaarstukken plaats dient te vinden en kan zich in voorliggende verordening vinden.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat de provincie middelen beschikbaar stelt voor stedelijke ontwikkeling. Dat zijn andere middelen dan de middelen die bijvoorbeeld aan Emmen beschikbaar worden gesteld in het kader van het ISV. Dat betekent dat Emmen daarnaast ook nog geld van de provincie krijgt in het kader van de stedelijke ontwikkeling. Het provinciaal beleid is erop gericht om deze geldstromen beter te stroomlijnen en het college zal zich daar de komende periode dan ook voor inzetten

14. Brief van 12 juli 2006, kenmerk 26/5.5/2006007099, Voortgangsrapportage "aanjaagteam" wonen, welzijn en zorg

De heer SLAGTER merkt op dat het aanjaagteam is ingesteld als gevolg van een motie van zijn partij en de heer Peters, als gevolg van de zorgen die er waren over het woonbeleid ten aanzien van ouderen met een zorgvraag. Dit heeft geleid tot een toenemende samenwerking tussen gemeenten, corporaties en provincie in de vorm van convenanten met daarop aansluitende uitvoeringsprogramma's. Hij vraagt hoe de staten nu zicht kunnen houden op de resultaten van de uitvoeringsprogramma's.

De heer PETERS merkt op dat het woord "aanjaagteam" snelle flitsende acties lijkt te impliceren. Er vindt in dit kader echter wel overleg plaats en er zijn convenanten afgesloten, maar wat is er nu werkelijk concreet gebeurd? In dat kader vraagt hij aan de PvdA of deze fractie tevreden is over het proces en de resultaten, gezien tegen de achtergrond van de strekking van de motie die destijds is ingediend.

De heer SLAGTER antwoordt wel tevreden te zijn. Er is een duidelijk werkstructuur tot stand gekomen, maar tot nu toe is onduidelijk wat precies de resultaten van de uitvoeringsprogramma's zijn. Daarvoor is het nu ook nog te vroeg.

De heer PETERS wijst erop dat er destijds een projectleider is aangesteld, maar dat de contacten met de projectleider inmiddels zijn afgebouwd. Is dat een teken dat er voldoende in gang is gezet zodat er op termijn ook effecten zijn waar te nemen?

De heer SMIDT wijst erop dat er nog niet veel afspraken zijn gemaakt. Hij vraagt zich af wanneer er nu precies sprake is van een zorgbestendige regio. Ook wil hij weten hoe het staat met de woonplannen.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat destijds een aanjaagteam in het leven is geroepen om te zorgen dat er woningen zouden komen voor ouderen en mensen met een zorgvraag. De heer Buursink is aangesteld als projectleider en heeft als eerste onderzoek gedaan naar de vraag naar dergelijke woningen. Conclusie was dat er geen acute behoefte was aan dergelijke woningen, maar dat er op dat gebied wel iets moest gebeuren om in de toekomst te kunnen voldoen aan de vraag. Er zijn dan ook afspraken gemaakt tussen de convenantpartners, woonplannen zijn besproken met gemeenten en er zijn prestatieafspraken gemaakt met corporaties. Ook geeft het ISV-traject in een zestal gemeenten een impuls met betrekking tot wonen, welzijn en zorg en daarnaast is er voor deze doelgroep een forse aanslag gedaan op de zogenaamde knelpuntenpot. In bijna alle gemeenten zijn prestatieafspraken gemaakt met de corporaties en er is een convenant gesloten met drie gemeenten teneinde alle partijen om tafel te krijgen en afspraken te maken. In Zuidoost-Drenthe is het uitvoeringsprogramma compleet. De heer Buursink heeft dan ook fantastisch werk geleverd en hoewel spreekster geen garanties kan geven, heeft zij er wel vertrouwen in dat gemeenten een slag zullen maken, gezien de gemaakte afspraken. Probleem nu is dat het erop lijkt dat alles wel erg veel rondom de thema's wonen, welzijn en zorg lijkt te draaien. Gezien de vergrijzing dreigt dit een behoorlijke hype te worden. Dat betekent dat deze provincie zonder meer zorgbestendig lijkt te worden, maar garanties kan zij daarvoor niet geven.

De heer SLAGTER vraagt hoeveel woningen hij er over twee of drie jaar bij kan plussen als in de huidige situatie een nulmeting wordt gedaan.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat dit moeilijk te zeggen is. De woningmarkt heeft zo zijn eigen dynamiek en de situatie rondom de appartementenbouw is daarvan een illustratie. Zo'n twee of drie jaar geleden was er nog een enorme vraag naar appartementen, maar die is nu drastisch gedaald en mensen wonen nu het liefst in een grondgebonden, kleine woning. Veel van deze woningen zijn voor de doelgroep vrij gemakkelijk om te bouwen. In de woonplannen wordt dan nu ook vooral rekening gehouden met het zogenaamde duurzaam bouwen, wat betekent dat er bij de bouw van woningen een voorschot wordt genomen op de vergrijzing, zodat mensen gedurende de verschillende fases in hun leven in dezelfde woning kunnen blijven wonen. In dit kader zijn er met de meeste gemeenten in de woonplannen afspraken gemaakt en in sommige gemeenten moet nog een discussie worden gevoerd over de aantallen woningen en de overige prestaties. Monitoring vindt plaats door middel van controle achteraf op de realisatie van de afspraken die in de woonplannen zijn gemaakt.

De heer SMIDT wijst erop dat gemeenten de verantwoordelijkheid hebben voor de uitvoering van de WMO en dus voor het aanbod van voldoende zorgwoningen, terwijl de provincie de regierol heeft in de verdeling van de zorgwoningen over de gehele provincie Drenthe. De opdracht van de heer Buursink was toch het zorgen voor zorgwoningen voor mensen die in Drenthe wonen?

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat de provincie inderdaad de regie voert via de woonplannen. In die woonplannen wordt een specifieke taakstelling opgenomen voor wat betreft de aantallen zorgwoningen. In die woonplannen staan echter ook nog andere taakstellingen dan die wonen in combinatie met welzijn en zorg betreffen. Er zijn namelijk ook nog andere doelgroepen waarvoor moet worden gebouwd, zoals de starters op de woningmarkt.

De heer WIJBENGA wijst erop dat voor starterswoningen en startersleningen destijds een minimaal beroep is gedaan op de knelpuntenpot.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat dit klopt. Niet door starters is een beroep gedaan op de knelpuntenpot, maar wel voor het realiseren van woningen voor ouderen en mensen met een zorgvraag.

15. Procedurevoorstel van de fractie van GroenLinks inzake het opgestelde Rapport Toekomstperspectieven voor de bevolking van Drenthe

De heer KUIPER merkt op dat de voortzettende vergrijzing gevolgen heeft voor alle terreinen van provinciaal beleid, bijvoorbeeld ook voor de wegeaanleg. Immers, indien door de vergrijzing het aantal werkenden in deze provincie verder afneemt, heeft dat gevolgen voor het woon-werkverkeer en de wegenstructuur en hoeven er minder wegen aan te worden gelegd. Hij dringt erop aan om in een open discussie de gevolgen van de vergrijzing van de bevolking voor verschillende provinciale beleidsterreinen in kaart te brengen. Hij stelt dan ook voor om in de commissie een politieke discussie bij het haardvuur over de gevolgen van de vergrijzende bevolking te gaan voeren naar aanleiding van het rapport over de toekomstperspectieven voor de bevolking van Drenthe.

De heer KLOOS vindt dit een goed idee. Het sluit ook aan bij de discussie over de zogenaamde senioreneconomie.

De heer SLAGTER heeft geen bezwaar tegen deze discussie. Wel vraagt hij zich af hoe deze discussie vormgegeven gaat worden. Moet bijvoorbeeld eerst het college met een voorstel komen naar aanleiding van het rapport van GroenLinks? Hoe dient dit onderwerp in discussie te worden gebracht?

De heer BAAS voelt ook wel iets voor een discussie over dit onderwerp in een reguliere commissievergadering.

De heer PETERS vindt het een goed initiatief van GroenLinks en wil graag mee discussiëren. Hij wil die discussie echter niet op een filosofische wijze voeren, maar aan de hand van concrete resultaten van onderzoeken die zijn verricht naar bijvoorbeeld de woningbouw in het regiovisiegebied. Dit voorstel zou hij daarnaast graag willen bundelen met een concreet voorstel van de kant van het college over de vorm van de te voeren discussie.

De heer SMIDT is het daar mee eens. Afhankelijk van wat het college met het voorliggende rapport wil, is hij graag bereid de discussie over de bevolkingsontwikkeling in relatie met de gevolgen voor verschillende beleidsterreinen te voeren.

De heer SMIT vindt dit een goed initiatief van GroenLinks. Het is goed wanneer de vergrijzing bijvoorbeeld ook wordt gekoppeld aan de gevolgen die het heeft voor de mobiliteit en het energiegebruik in deze provincie

De heer DE JONG wil graag deze discussie voeren, maar wel naar aanleiding van resultaten die gebaseerd zijn op degelijke onderzoeken. Indien uit die onderzoeken blijkt dat er iets te discussiëren valt, dan doet hij daar graag aan mee.

De heer POPKEN vindt dit een goed voorstel van GroenLinks. De vraag is alleen waar het college zelf mee komt.

Mevrouw HAARSMA antwoordt dat ook het college naar aanleiding van diverse prognoses, onderzoeken en rapporten wil weten hoe het verder gaat met de ontwikkeling van de bevolking in Drenthe. Eind deze maand zijn de jongste cijfers bekend over de bevolkingsontwikkeling in Drenthe en het college zal dan deskundigen inschakelen om te analyseren of de trend in Drenthe spoort met de landelijke trend, of dat er verschillen in zitten. Het college organiseert daarnaast een conferentie met deskundigen. Overigens hecht spreekster eraan te zeggen dat dit een eigen initiatief is van het college dat niet gekoppeld dient te worden aan het eigen initiatief van GroenLinks. De commissie kan dan ook best zijn eigen open haard discussie voeren, maar dit moet niet worden verbonden met het onderzoek van het college en de conferentie met deskundigen die het college organiseert.

De heer KUIPER merkt op dat hij zich erin kan vinden wanneer eerst het college een conferentie met deskundigen organiseert, waarna de uitkomsten en consequenties van die conferentie kunnen worden besproken in een haardvuursessie van de commissie.

Mevrouw HAARSMA merkt op dat onder deskundigen geen hoogstaande wetenschappers moeten worden verstaan.

De VOORZITTER concludeert dat het initiatief van GroenLinks brede steun vindt in de commissie en dat het aan het college is om met een voorstel te komen met betrekking tot de wijze waarop dit initiatief wordt uitgewerkt.

De heer KUIPER merkt op dat hij in overleg met de griffie ook met een eigen voorstel zal komen.

(De voorzitter schorst de vergadering van 17:00 tot 17:30 uur)

Vraag van de heer Kuiper van GroenLinks in het kader van de rondvraag aan gedeputeerde Swierstra

De heer KUIPER heeft een brief gelezen van de gemeente Hattem over de Hanzelijn en de tunnel onder de IJssel en hij vraagt hoe de gedeputeerde hier tegenover staat. De gemeente Hattem heeft namelijk geconstateerd dat er nogal wat consequenties zijn voor het zicht. Hier ligt een duidelijke relatie met de Betuwelijn en de wijze waarop er met de inspraakreacties is omgegaan. De provincie is daar ook medeverantwoordelijk voor. Hij vraagt zich af op welke wijze direct betrokkenen worden betrokken bij de besluitvorming over de Zuiderzeelijn-Betuwelijn.

De heer SWIERSTRA antwoordt dat er nog vervolgstudies moeten worden verricht en dat er nog niets kan worden gezegd over de manier waarop de eventuele Hanzelijn++ zal worden aangelegd. Inspraakmogelijkheden zullen op een normale wijze worden geboden. Gespeculeer op onvolkomen inspraakmogelijkheden betreft dus een theoretische discussie en dat wil hij te allen tijde vermijden. Wanneer de plannen concreet zijn zal hier uiteraard op worden teruggekomen.

16. Brief van gedeputeerde staten van 1 juni 2006 over Overdracht N34 De Punt-Drents/Overijsselse grens

De heer KUIPER wil de aanleg van wegen betrekken bij de dalende bevolkingstrend en de toenemende vergrijzing. Deze hebben een afnemende druk op wegen tot gevolg. Dat betekent dat de piekbelasting van de N34 zal teruglopen. Het beheer en onderhoud van deze weg is verschoven van het Rijk naar de provincie en daarmee is de provincie verantwoordelijk geworden voor de veiligheid van deze weg. Het argument dat de provincie gebruikt is dat Rijkswaterstaat geen weg wil zonder ongelijkvloerse kruisingen, maar nu is de provincie zelf verantwoordelijk voor deze weg. Dat betekent dat er creatiever kan worden omgegaan met de gekozen oplossing voor de herinrichting van deze weg. Spreker denkt daarbij aan bijvoorbeeld een driestroomsweg met een betonconstructie, net als op de A28. Dat heeft tot gevolg dat de doorstroming verbetert en is tevens een veiliger en goedkoper oplossing. Verder stelt hij voor om bij Borger dan een constructie aan te leggen met een rotonde, zodat op een goede manier over de N34 kan worden gereden. Is het college bereid om dit te overwegen en dus op een andere, meer creatieve manier een oplossing te zoeken voor deze weg, nu het Rijk niet langer verantwoordelijk is voor beheer en onderhoud van deze weg?

De heer HAIKENS merkt op geen enkele behoefte te hebben om de voor de N34 gekozen oplossing te heroverwegen en kan zich dan ook niet vinden in het door de heer Kuiper gedane voorstel.

De heer SLAGTER is het met de heer Haikens eens. GroenLinks trekt al conclusies uit de afnemende bevolking en de vergrijzing voor de aanleg van wegen, zonder dat de gevolgen van de afnemende bevolking en vergrijzing überhaupt zijn bediscussieerd. Een rotonde bij Borger is niet aan de orde, want de N34 is een stroomweg en daar moeten ongelijkvloerse kruisingen komen. De herinrichtingsplannen zoals die destijds zijn opgesteld toen de weg nog onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat viel, moeten dus gewoon doorgaan.

De heer BAAS sluit zich hierbij aan. Het is niet goed om op eenmaal genomen besluiten terug te komen en daarom moet er worden doorgegaan op de ingeslagen weg, zoals bij de N381. Hij voelt er ook niets voor om bij Borger de zaak opnieuw ter discussie te stellen door voor te stellen om een rotonde aan te leggen.

De heer HAIKENS is het daarmee eens. Er moet worden doorgegaan op de weg zoals die destijds is ingeslagen, inclusief eventuele extra veiligheidsmaatregelen op de N34.

De heer JANSSEN heeft er moeite mee dat volgend jaar de N34 tussen Borger en Gieten volledig dicht gaat. Nu het echter een provinciale verantwoordelijkheid is, pleit hij voor een goede bewegwijzering naar alternatieve routes.

De heer HAAR vindt het prematuur om mogelijke demografische ontwikkelingen aan te grijpen voor een discussie over mobiliteit en de inrichting van een weg als de N34. Hij is het er niet mee eens om door verandering van de beheerssituatie op de N34 de doorlopen besluitvorming op dit punt weer op de helling te zetten. Bovendien zijn alternatieven zoals die zijn aangedragen door de heer Kuiper al meegenomen in de doorlopen besluitvormingsprocedure. Hij is dus tegen het voorstel van de heer Kuiper.

De heren DE JONG en POPKEN zijn het eens met vorige sprekers en zijn dus tegen het voorstel van de heer Kuiper.

De heer KUIPER heeft het college verzocht om te kijken naar de N34 als voorbeeld om op een andere manier met veiligheid om te gaan. Dat kan nu de provincie verantwoordelijk is voor het beheer van de weg. Hij legt zich echter neer bij het feit dat hij daar handen van de overige commissieleden niet voor op elkaar krijgt.

De heer SWIERSTRA antwoordt dat de staten formeel nog het besluit tot overname van de verantwoordelijkheid voor de N34 dienen te nemen. Dit dossier is al jaren oud en de N34 moet dan ook gezien worden als onderdeel van het totale wegennet. De ontwikkeling van weg is als zodanig bekeken in het kader van het project Duurzaam Veilig, maar ook in de berekeningen die zijn uitgevoerd in het kader van de netwerkanalyse Groningen-Assen. Gebleken is dat het verkeersaanbod op de N34 de komende jaren juist groeiende zal zijn. Binnen een paar weken is het statenvoorstel te verwachten dat de overname van de N34 door de provincie regelt per 1 januari 2007. Aan de beheersmaatregelen zal er niets veranderen, want deze zijn in de voorgaande jaren al uitgewerkt en besluitvorming daarover heeft al plaatsgevonden. Alleen over het zuidelijke deel van de weg zal nog overleg worden gevoerd met de gemeenten, maar daarvoor is ook al geld ontvangen van Rijkswaterstaat.

17. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering om 17:55 uur.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 1 november 2006.

,voorzitter,

,commissiegriffier

TOEZEGGINGEN: Geen

HW

Lijst van toezeggingen Statencommissie Omgevingsbeleid

(tot en met vergadering van 20 september 2006 bijgewerkt)

Nr	Datum toezegging	Korte termijn (binnen 3 maanden)	Afdoening	✓
1.	17-10-2005 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie een stuk toe te sturen over de kosten van de nationale parken.		
2.	21-11-2005 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat zij het gesprek met de landinrichtingscommissie wil aangaan om te kijken of het wellicht in tweede instantie mogelijk is om alsnog het gehele Rundeproject, zoals dat destijds door de heren Van Westen en Berg is ontworpen, te realiseren. Tevens zal zij met de DLG bespreken wat er in de communicatie over het plan met de bevolking van de Foxel-Scholtenskanaal verkeerd is gegaan.		
3.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat zij de commissie binnenkort een samenvatting nog zal geven van wat Drenthe te kort komt in het bod van het Rijk, m.b.t. het ILG zodat de staten dat mee kunnen nemen in hun contacten met de leden van de Tweede Kamer		
4.	15-03-2006 SC OGB	Mevrouw HAARSMA zegt toe dat de commissie de cultuurhistorische waardenkaart zal ontvangen en dat zal worden uitgezocht of de cultuurhistorische waardenkaart als uitwerkingsplan van het POP in de commissie dient te worden behandeld.		
5.	23-05-2005 SC MWG	Mevrouw KLIP zegt toe dat de staten op niet al te lange termijn worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het parkmanagementbeleid.		
6.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt toe dat zij zal nagaan waar de informatie vandaan komt dat op het windmolenpark in Coevorden het gewenste vermogen van 15 megawatt niet zal worden gehaald.	Bij brief van 13 september 37/MB/A72006010707	✓
7.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zal onderzoeken wat nodig is en hoeveel tijd het kost om van Drenthe een energie-neutrale provincie te maken, afhankelijk van de hoeveelheid tijd die het ambtelijk apparaat in een dergelijke exercitie zal moeten steken.	Onderzoek in gang gezet	
8.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt toe dat zij de mogelijkheden voor een revolving fund voor particulieren die energiebesparende maatregelen willen nemen, zal onderzoeken.	Onderzoek in gang gezet	

9.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt de commissie toe zo snel mogelijk het uitwerkingsplan of de uitwerkingsnota die naar aanleiding van de Nota Energiebeleid wordt opgesteld, toe te zullen zenden.		✓
		Lange termijn		
1.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt toe dat het college volgend jaar met een uitvoeringsprogramma zal komen dat aan de ene kant een terugblik op het afgelopen jaar en een vooruitblik op datgene waarmee wordt doorgegaan of wat de provincie nog gaat doen, gekoppeld aan de CO ₂ -winsten en het multipliereffect van het provinciale geld.		
		Moties		
1.	15-06-2005 PS	PS verzoeken het college vóór 1 september 2005 aan provinciale staten van Drenthe een actieplan met betrekking tot de positie van Emmen in de Nota Ruimte als in de overwegingen bedoeld ter kennisneming voor te leggen.	01-09-2005	
2.	14-06-2006 PS	PS dragen het college op af te zien van het voornemen te bezuinigen op de Natuur- en Milieueducatie.		
3.	14-06-2006 PS	PS draagt het college op de mogelijkheden van een starterslening, of andere gelijksoortige instrumenten, te onderzoeken en daarbij als voorbeeld het plan van de provincie Limburg te betrekken.		